

None

ห้องสมุด AI CE · the-more-you-sweep

11 บท · ฉบับภาษาเดียว

เขียนครั้งแรก 18 กันยายน 2026 · ปรับปรุงล่าสุด 18 กันยายน 2026

ทุกตัวเลข ชื่อ และปีในเล่มนี้ตรวจย้อนไปยังแหล่งที่อ้างอิงได้

1 . คนที่ถือจดหมายของคนอื่น

มีคนเขียนข้อความใส่ร้ายคุณลงในกระดาษแผ่นหนึ่ง แล้วคนแบกหนังสือพิมพ์ก็เอาไปวางหน้าบ้านคนอื่นอีกห้าพันหลังตั้งแต่ฟ้ายังไม่สว่าง เขาไม่ได้อ่านสักบรรทัด ไม่รู้ด้วยซ้ำว่าเขานี้ในตั้งของเขามีอะไรอยู่ เขารู้อย่างเดียวว่าของต้องถึงก่อนคนตื่น พอถึงสายๆ ชื่อของคุณก็เสียไปเรียบร้อยแล้วในบ้านห้าพันหลัง โดยที่คนซึ่งตั้งใจให้มันเกิดขึ้นมีอยู่คนเดียว และคนคนนั้นไม่ได้ออกจากบ้านเลยด้วยซ้ำ

คนแบกผิดด้วยไหม

กฎหมายอังกฤษเคยตอบคำถามนี้ไปแล้ว และคำตอบมีสองครั้งที่ฟังดูขัดกันเอง — คนขายหนังสือพิมพ์ไม่ผิดเพราะเขาไม่ได้อ่าน และในวินาทีที่มีคนบอกเขาว่าข้างในมีอะไร เขาก็ผิดทันที ครั้งแรกเกิดในศาลอุทธรณ์ ครั้งหลังเกิดในห้องสมุดให้เข้า และทั้งสองครั้งไม่ได้ตายไปพร้อมศตวรรษที่มันเกิด มันยังเดินอยู่ในกฎหมายที่คอมพิวเตอร์เน็ตของคุณวันนี้

คนที่ไม่ได้อ่านสิ่งที่เขาถือ

คนขายหนังสือพิมพ์ถูกฟ้อง เขาไม่ได้แต่งข้อความนั้น ไม่ได้เขียน ไม่ได้เรียงพิมพ์ เขาได้รับมาเป็นตั้ง วางบนแผง แล้วส่งให้คนที่เดินมาซื้อ แต่ศาลอังกฤษเริ่มจากจุดที่ไม่เข้าข้างเขาเลย เพราะหลักที่ใช้อยู่ตอนนั้นถือว่าใครก็ตามที่มีส่วนทำให้ข้อความหมิ่นประมาทไปถึงตาคนอ่าน คือผู้เผยแพร่ไว้ก่อน และภาระพิสูจน์ตกที่จำเลยทั้งก่อน คนแบบนี้จึงเดินเข้าห้องพิจารณาโดยแพ้ไปแล้วครั้งตัว

คำตอบว่าเขาจะพ้นได้อย่างไรอยู่ใน Emmens v Pottle (1885) 16 QBD 354 ลูกขุนตอบข้อเท็จจริงสามข้อ เขาไม่รู้ว่ข้างในมีคำหมิ่นประมาท . ความไม่รู้ไม่ได้มาจากความประมาทของเขา . และไม่มีอะไรทำให้เขาควรคิดว่าฉบับนั้นน่าจะมี Lord Esher MR เขียนไว้จริงๆ ว่าถ้าจำเลยรู้ว่าข้างในมีอะไร เขาก็เผยแพร่คำหมิ่นประมาทนั้นและต้องรับผิดชอบ แต่ลูกขุนบอกว่าเขาไม่รู้ ศาลจึงถือว่าเขาไม่ได้เผยแพร่

ศาลไม่ได้ยกโทษให้เขา ศาลบอกว่าเขาไม่ได้ทำตั้งแต่แรก

Bowen LJ ปิดด้วยภาพที่ยังอยู่ในตำราจนวันนี้ หนังสือพิมพ์ไม่เหมือนไฟ คนเรากลัวมันเดินไปไหนมาไหนได้ โดยไม่ต้องคิดว่ามันจะไปทำร้ายใคร และนั่นแปลว่ากฎหมายยอมรับว่ามีของบางอย่างที่คนถือไม่จำเป็นต้องระวัง เพราะตัวมันเองไม่ได้ส่งสัญญาณอะไรออกมาให้ระวัง หลักนี้ชื่อ innocent dissemination และสิ่งที่มันคุ้มครองคือคนที่ไม่รู้ ไม่ใช่คนที่เลือกจะไม่รู้ ซึ่งความต่างระหว่างสองอย่างนี้ยังไม่มีใครต้องพิสูจน์ จนอีกสิบห้าปีต่อมา

หนังสือที่ยังอยู่บนชั้นหลังจากมีคนบอกแล้ว

คราวนี้เป็นห้องสมุดให้เช่า ลองนึกภาพร้านที่มีหนังสือหมุนเข้าออกเป็นหมื่นเล่มต่อปี ลูกค้าจ่ายรายเดือนแล้วยืมได้ไม่อัน ไม่มีใครในร้านอ่านจบสักเล่ม และไม่มีใครคิดด้วยซ้ำว่าต้องอ่าน นั่นคือเหตุผลชุดเดียวกันเป๊ะกับที่ช่วยคนขายหนังสือพิมพ์ให้รอดเมื่อสิบห้าปีก่อน แต่คราวนี้มันไม่ช่วย เพราะมีประกาศฉบับหนึ่งออกมาก่อนหน้านั้นแล้ว และไม่มีใครในร้านอ่านมันเหมือนกัน

คดีคือ Vizetelly v Mudie's Select Library [1900] 2 QB 170 หนังสือว่าด้วยการตามหา Emin Pasha ในแอฟริกาของ Stanley มีข้อความหมิ่นประมาทโจทก์อยู่ข้างใน โจทก์ฟ้องสำนักพิมพ์ก่อนแล้วตกลงกันได้ สำนักพิมพ์รับจะถอนข้อความนั้นออกจากตลาด เสนอเปลี่ยนหน้ากระดาษให้ทุกเล่ม และประกาศออกสู่สาธารณะ แปลว่าในโลกข้างนอกร้าน เรื่องนี้ถูกจัดการไปแล้วทุกทาง ส่วนในร้าน หนังสือเล่มเดิมยังถูกยืมข้ามเคาน์เตอร์ให้ลูกค้าคนต่อไปตามปกติ

เจ้าของร้านขึ้นเบิกความว่าไม่รู้เรื่องคำหมิ่นประมาท ไม่รู้เรื่องคดีก่อนหน้า ไม่รู้เรื่องข้อเสนอเปลี่ยนหน้ากระดาษ และไม่มีใครในร้านอ่านเล่มนี้ ศาลไม่ได้เถียงเขาสักคำ Romer LJ เพียงแต่วางเงื่อนไขของเกราะนั้นไว้สามข้อ ต้องไม่รู้ว่ามีคำหมิ่นประมาท ต้องไม่มีอะไรในตัวงานหรือในสถานการณ์ที่งานมาถึงมือ ซึ่งควรทำให้คิดได้ว่าน่าจะมี . และความไม่รู้ต้องไม่ได้เกิดจากความประมาทของตัวเอง

ข้อสองคือจุดที่ห้องสมุดตาย เพราะศาลชี้ว่ามันมองข้ามคำขอคืนหนังสือของสำนักพิมพ์ไปด้วยความประมาท ร้านจึงไม่ได้แพ้เพราะรู้แล้วยังขายต่อ แต่แพ้เพราะมีคนอุทธรณ์เดินมาบอกถึงหน้าประตู แล้วไม่มีใครในร้านเปิดอ่าน

คุณไม่ได้แค่พูดว่าไม่รู้ คุณต้องพิสูจน์ว่าความไม่รู้ของคุณไม่ใช่ความสะเพร่า

บันไดที่ศาลจะหยิบมาใช้ก็ง่าย

เอาสองคดีมาวางเรียงกัน แล้วบันไดจะโผล่ออกมา ขั้นล่างสุดคือ common carrier — คนที่เป็นท่อเฉยๆ ไม่มีสิทธิเปิดดูของที่ตัวเองขนด้วยซ้ำ จึงไม่ต้องรับผิดชอบ ขั้นกลางคือ distributor — คนขายหนังสือพิมพ์ ร้านหนังสือ ห้องสมุด คนของที่อ่านได้ แต่อ่านไม่ไหว กฎหมายจึงให้เกราะบางๆ ไว้ ผิดเมื่อรู้ หรือเมื่อควรจะรู้ ส่วนขั้นบนสุดคือ publisher — มีบรรณาธิการอ่านทุกบรรทัดก่อนแท่นพิมพ์เดิน ปล่อยะไรออกไปคือรับรองสิ่งนั้นแล้ว จึงรับผิดชอบตัวอักษร

บันไดนี้วัดอำนาจ ไม่ได้วัดระยะทาง ชั้นของคุณจึงไม่ได้ขึ้นอยู่กับว่าข้อความไปถึงคนกี่คน — คนแบกหนังสือพิมพ์วางของถึงห้าพันหลังคาเรือนก่อนฟ้าสว่างแล้วยืนอยู่ชั้นกลาง ขณะที่บรรณาธิการซึ่งอ่านต้นฉบับอยู่ในห้องเดียวยืนอยู่ชั้นบนสุดตั้งแต่ก่อนแท่นพิมพ์จะเดิน — แต่ขึ้นอยู่กับว่าคุณทำอะไรกับมันได้บ้าง

และเกราะของชั้นกลางมีสวิทช์ ซึ่งไม่ได้อยู่ในมือคุณ แต่อยู่ในมือใครก็ตามที่ส่งจดหมายมาบอกว่าข้างในมีอะไร วันที่จดหมายฉบับนั้นมาถึง คุณยังทำงานเดิม ยืนที่เดิม อ่านเท่าเดิม แต่คุณไม่ได้อยู่ชั้นเดิมอีกแล้ว

notice-and-takedown ที่คุณเจออยู่ทุกวันนี้ — ปุ่มรายงานใต้โพสต์ ฟอรัมแจ้งลบที่แพลตฟอร์มมีไว้ให้คุณกรอก — คือลูกหลานของสวิทช์ตัวนั้น มันไม่ได้เกิดพร้อมอินเทอร์เน็ต มันเกิดในห้องสมุดให้เช่าแห่งหนึ่งในปี 1900 กับหนังสือที่ไม่มีใครในร้านอ่าน และเมื่อคอมพิวเตอร์มาถึง ศาลจะไม่ได้สร้างกฎขึ้นใหม่ ศาลจะยกบันไดอันเดิมออกมา แล้วถามคำถามเดียวว่าเครื่องนี้ยืนอยู่ชั้นไหน

ทำที่เอาไปใช้ได้: เวลาอ่านข่าวว่าแพลตฟอร์มหนึ่งต้องรับผิดชอบหรือไม่ให้ถามก่อนว่ามีใครแจ้งมันไปแล้วหรือยัง เพราะในระบบตระกูลนี้ สถานะของคนกลางเปลี่ยนตอนที่เขาได้รับแจ้ง ไม่ใช่ตอนที่ข้อความถูกโพสต์

จะพลิกคำตัดสินนี้ได้เมื่อ: มีคนเปิดรายงานคดี Vizetelly ฉบับเต็มแล้วพบว่า Romer LJ วางความรับผิดชอบของ Mudie's ไว้บนเหตุอื่น ไม่ใช่การมองข้ามคำขอคืนหนังสือของสำนักพิมพ์ — ถ้าเป็นเช่นนั้น จุดกำเนิดของกติกา "แจ้งแล้วต้องลบ" ที่บทนี้ชี้ไว้ต้องย้ายที่

แหล่ง:

- Emmens v Pottle (1885) 16 QBD 354, Court of Appeal (England & Wales) — ถ้อยคำของ Lord Esher MR และ Bowen LJ <https://swarb.co.uk/emmens-v-pottle-ca-1885/>
- Vizetelly v Mudie's Select Library, Ltd. [1900] 2 QB 170, Court of Appeal — <https://swarb.co.uk/vizetelly-v-mudies-select-library-1900/>
- เงื่อนไขสามข้อของ Romer LJ และคำวินิจฉัยเรื่องความประมาท — https://en.wikipedia.org/wiki/Innocent_dissemination
- ข้อเท็จจริงของ Vizetelly (การตกลงกับสำนักพิมพ์ ข้อเสนอเปลี่ยนหน้ากระดาษ ประกาศสาธารณะ คำเบิกความของเจ้าของร้าน) — <https://www.quimbee.com/cases/vizetelly-v-mudie-s-select-library-ltd>
- David Rolph, "Liability in the internet age", Gazette of Law and Journalism (พิมพ์ซ้ำ 2011) — <https://inform.org/2011/02/17/liability-in-the-internet-age-david-rolph/>

2 · กล่องสองใบที่คอมพิวเตอร์ตกลงไป

คุณเสียบสายโทรศัพท์เข้ากับคอมพิวเตอร์ แล้วรอน้ำจ่ออยู่สองนาทีก่อนที่โพล์ขึ้นมา คือจดหมายข่าวที่คนอีกฟากประเทศเพิ่งพิมพ์เสร็จเมื่อเช้า ไม่มีใครแบกมันมาวางหน้าบ้านใคร ไม่มีแผงให้ใครเดินผ่าน มันแค่มาอยู่บนเครื่องของบริษัทหนึ่ง แล้วคำถามเก่าก็ตามมาถึงเครื่องนั้นทันที

ของแบบนี้คือร้านหนังสือ หรือหนังสือพิมพ์

คำตอบของศาลอเมริกันเก่ากว่าเครื่องคอมพิวเตอร์ — กฎหมายไม่เคยถามว่า **ข้อความของคุณไปถึงคนกี่คน** มันถามว่า **คุณมีอำนาจเหนือมันแค่ไหน** บันไดสามขั้นจากบทที่แล้วไม่ได้ตายไปกับศตวรรษที่มันเกิด มันถูกยกมาวางข้างเครื่องคอมพิวเตอร์เครื่องแรกที่ถูกฟ้อง แล้วศาลก็ถามคำถามเดิมที่เคยถามคนขายหนังสือพิมพ์ ว่าเครื่องนี้ยืนอยู่ขั้นไหน

ข่าวซุบซิบสองเจ้าที่แย่งคนอ่านกันอยู่

เรื่องนี้ไม่ได้เริ่มจากหลักกฎหมายอะไรทั้งนั้น มันเริ่มจากการแย่งลูกค้ากัน มีจดหมายข่าวเจ้าหนึ่งขายข่าวลือในวงการข่าวโทรทัศน์และวิทยุอยู่ก่อนแล้ว แล้วมีคนเปิดเจ้าที่สองขึ้นมาขายของแบบเดียวกัน ทั้งสองเจ้าอยู่บนบริการออนไลน์เดียวกัน ห่างกันไม่กี่คลิก เจ้าแรกจึงเขียนถึงเจ้าที่สองแบบไม่ไว้หน้ากันเลย และคนที่ถูกเขียนถึงก็ไม่ได้ฟ้องแค่คนเขียน เขาฟ้องเจ้าของเครื่องด้วย

คดีชื่อ *Cubby, Inc. v. CompuServe Inc.*, 776 F. Supp. 135 (S.D.N.Y. 1991) ผู้พิพากษา Peter K. Leisure ตัดสินวันที่ 29 ตุลาคม 1991 โจทก์คือ Robert G. Blanchard เจ้าของฐานข้อมูล Skuttlebut และจำเลยที่เขาสนใจคือ CompuServe เพราะจดหมายข่าว Rumorville USA ที่เขียนถึงเขา อยู่บนเครื่องของ CompuServe ข้อความที่ถูกฟ้องพิมพ์เมื่อเดือนเมษายน 1990 ว่าคนของ Skuttlebut เข้าถึงข้อมูล

ของ Rumorville ได้ "through some back door" · ว่า Blanchard ถูก "bounced" ออกจากที่ทำงานเก่าคือ WABC · และเรียก Skuttlebut ว่าเป็น "new start-up scam"

ใครเป็นคนดูฟอรัมนั้นจริงๆ

คำตอบไม่ใช่เจ้าของเครื่อง และตรงนี้ต้องพูดให้ชัด เพราะเวลาเล่าต่อกันเรื่องนี้มักหด เหลือประโยคเดียวว่าเครื่องนี้ไม่คัดกรองอะไรเลย ซึ่งไม่ตรงกับสำนวน ฟอรัมข่าวที่ จดหมายข่าวฉบับนั้นอยู่ ถูกจ้างให้บริษัทอีกแห่งดูแลทั้งฟอรัม โดยสัญญาให้อำนาจ เต็มที่ในการจัดการ ตรวจ สร้าง ลบ และแก้ไขเนื้อหา บริษัทนั้นชื่อ Cameron Communications, Inc. และถ้อยคำในสัญญาคือ "manage, review, create, delete, edit and otherwise control the contents"

อ่านรายการนั้นซ้ำๆ อีกรอบ แล้วคุณจะพบว่ามันคือปุ่มชุดเดียวกับที่คุณถืออยู่ ถ้าคุณ เคยเป็นแอดมินกลุ่มไลน์หรือเจ้าของเพจ — ตั้งกติกา อ่าน โปสต์เอง ลบ แก้ และ ชี้ขาดว่าจะอะไรได้อยู่ต่อ คดีนี้ไม่ได้ตัดสินกลุ่มไลน์ของใครทั้งนั้น แต่คำถามที่มันถามคือ คำถามเดียวกับที่คุณจะโดนถาม ไม่ใช่ว่าใครเป็นเจ้าของแอป แต่เป็นว่ามีใครอยู่บน ปุ่มลบ

ส่วนผู้ผลิต Rumorville ก็ไม่ได้ทำสัญญากับ CompuServe มันทำสัญญากับ CCI อีก ทอดหนึ่ง โดยระบุว่าผู้ผลิต "accepts total responsibility for the contents" นับ จากเจ้าของเครื่องออกไป เนื้อหาชิ้นนี้จึงอยู่ห่างออกไปสองสัญญา เหมือนเจ้าของตึก ที่ให้เช่าพื้นที่ แล้วผู้เช่าไปจ้างคนมาขายของอีกทอดหนึ่ง และข้อเท็จจริงที่ไม่มีใคร โต้แย้งในคดีคือ CompuServe ไม่มีโอกาสอ่านเนื้อหา ก่อนเลยแม้แต่ครั้งเดียว ผู้ผลิต อับโหลดขึ้นระบบ แล้วสมาชิกเห็นทันที

มีคนคุมอยู่จริง แค่คนคุมไม่ใช่เจ้าของเครื่อง และระยะห่างชิ้นนี้คือทั้งหมดที่คดีนี้ ตัดสิน

เหตุผลของศาลที่หารอยแตกไม่เจอ

ศาลเรียกเครื่องนี้ว่าห้องสมุด ห้องสมุดที่เก็บค่าเช่า แบกสิ่งพิมพ์ไว้มหาศาล และอ่านมันไม่ไหวทั้งหมด เหตุผลที่ห้องสมุดได้เกราะไม่ได้มาจากความใจดีต่อคนกลาง มันมาจากคดีร้านหนังสือเมื่อสามสิบปีก่อนหน้านั้น ที่ศาลสูงสุดบอกว่าการบังคับให้คนขายหนังสือรู้เนื้อหาของทุกเล่มในร้าน คือการเรียกร้องสิ่งที่มนุษย์คนหนึ่งทำไม่ได้ คดีนั้นคือ *Smith v. California*, 361 U.S. 147 (1959) และคำที่ศาลใช้คือ "so near an approach to omniscience"

แล้วศาลก็เขียนประโยคที่สำคัญกว่านั้น ภาระของร้านจะกลายเป็นภาระของสาธารณะ ถ้าร้านขายได้เฉพาะเล่มที่เจ้าของตรวจเองแล้ว ชั้นหนังสือที่คุณเดินดูจะบางลงทันที ลองย้ายประโยคนี้ขึ้นมาไว้บนจอ ถ้าเว็บรีวิwr้านอาหารลงรีวิwrได้เฉพาะอันที่มีพนักงานอ่านและรับรองครบทุกคำ คุณจะเหลือรีวิwrให้อ่านกี่อันก่อนตัดสินใจว่าเย็นนี้จะกินที่ไหน คนที่จ่ายราคาของกฎแบบนี้ไม่ใช่เว็บ แต่เป็นคุณ

Leisure ยกท่อนนี้มาทั้งท่อน แล้วต่อว่าฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์คือแผงขายหนังสือพิมพ์ในรูปแบบใหม่ การเอากฎที่เข้มกว่ามาใช้กับมันคือการถ่วงการไหลของข้อมูลโดยไม่มีอะไรมารองรับ คำตัดสินจึงเป็น distributor ไม่ใช่ publisher รับผิดชอบเฉพาะเมื่อรู้หรือควรจะรู้ และยกฟ้องทุกข้อหา

อ่านซ้ำๆ อีกรอบ แล้วคุณจะหาก้าวที่มันพลาดไม่เจอ

สิ่งที่คำตัดสินนี้พูดโดยไม่ได้พูด

แต่มีประโยคหนึ่งที่ศาลไม่ได้เขียน ถ้าเกราะของคุณมาจากข้อเท็จจริงที่ว่าคุณอ่านมันไม่ได้ แล้วเว็บที่อ่านได้ละ ศาลไม่ต้องตอบข้อนี้ เพราะเจ้าของเครื่องในคดีนี้ไม่ได้อ่านคำถามจึงค้างอยู่ในคำตัดสินโดยไม่มีใครแตะ เป็นรูที่เปิดทิ้งไว้เฉยๆ รอให้ใครสักคนเดินเข้าไป

สังเกตให้ดีๆ วรรคทั้งชุดนี้ให้รางวัลกับระยะห่าง ยิ่งคุณอยู่ไกลจากของบนเครื่องของตัวเองเท่าไร คุณยิ่งปลอดภัยเท่านั้น แปลเป็นของที่คุณเห็นอยู่ทุกวันนี้คือ แอดมินที่ไม่

เคยเปิดอ่านคอมเมนต์ใต้โพสต์ตัวเองเลย ยืนอยู่ในที่ที่ปลอดภัยกว่าแอดมินที่อ่านทุกอันแล้วลบอันที่แย่ออก ไม่ใช่เพราะเขาดูเล็ดกว่า แต่เพราะเขาไม่รู้

มันไม่ได้ให้รางวัลกับการดูแล มันให้รางวัลกับการไม่ดู

และภายในสี่ปีถัดมา มีบริษัทหนึ่งเดินเข้าไปใกล้ของบนเครื่องของตัวเอง ด้วยความตั้งใจดีทุกประการ มันเขียนกติกา มันติดตั้งเครื่องกรอง มันจ้างคนมาลบของที่ไม่ควรอยู่ — ทุกอย่างที่คุณจะบอกให้แอดมินที่ดีคนหนึ่งทำ มันทำครบทุกข้อ

ทำที่เอาไปใช้ได้: ก่อนถามว่าเว็บหนึ่งควรรับผิดชอบ ให้ไลดูสองข้อก่อน ใครมีสิทธิลบเนื้อหา นั้นตามสัญญา และเขาได้เห็นมันก่อนขึ้นระบบหรือเปล่า สองคำถามนี้ตัดสินคดีนี้ทั้งคู่

จะพลิกคำตัดสินนี้ได้เมื่อ: มีเอกสารในสำนวนแสดงว่า CompuServe มีโอกาสอ่าน Rumorville ก่อนขึ้นระบบ หรือเคยได้รับแจ้งเรื่องเนื้อหาของมันก่อนถูกฟ้อง เพราะศาลถือว่าสองข้อนี้ไม่มีข้อโต้แย้ง และผลของคดีวางอยู่บนมันทั้งหมด

แหล่ง:

- Cubby, Inc. v. CompuServe Inc., 776 F. Supp. 135 (S.D.N.Y. 29 ต.ค. 1991), No. 90 Civ. 6571 (PKL), Leisure, J. — คำพิพากษาระดับเพิ่ม <https://law.justia.com/cases/federal/district-courts/FSupp/776/135/2340509/>
- Smith v. California, 361 U.S. 147 (1959) — อ้างในคำพิพากษาข้างต้น หน้า 152–53 <https://supreme.justia.com/cases/federal/us/361/147/>
- หลัก innocent dissemination ที่คดีนี้ต่อยอดมา — https://en.wikipedia.org/wiki/Innocent_dissemination

3 . ยิ่งกวาด ยิ่งผิด

มีเว็บหนึ่งอยากเป็นบ้านที่พ่อแม่ปล่อยให้ลูกเข้าได้ มันจึงทำทุกอย่างที่คุณจะบอกให้ แอดมินที่ดีคนหนึ่งทำ คือเขียนกติกาดีไว้ให้อ่าน ติดตั้งซอฟต์แวร์คอยกรองคำหยาบ แล้วจ้างคนมานั่งลบโพสต์ที่แย่ออกทุกวัน

แล้วมันก็แพ็คดีหมิ่นประมาทเพราะสามอย่างนั้นพอดี **เว็บที่พยายามทำความสะอาดตัวเองแพ็คดี เว็บที่ปล่อยให้ละรูด — กฎหมายกำลังจ่ายเงินให้คนไม่กวาด**

บันไดจากบทที่แล้วยังเป็นบันไดอันเดิม ชั้นกลางคือคนที่แบกของของคนอื่นแต่อ่านไม่ไหว ชั้นบนสุดคือคนที่อ่านทุกบรรทัดก่อนปล่อยออกไป เว็บนี้อ่านไม่ไหวเหมือนกับเจ้าอื่นทุกประการ แต่ศาลจับมันขึ้นชั้นบนสุดอยู่ดี และของที่ศาลใช้จับมันขึ้นไป คือความพยายามของมันเอง

โพสต์สองใบในกระดานหุ้น

กระดานนั้นเป็นกระดานหุ้น คนเข้ามาคุยกันเรื่องหุ้น เรื่องกองทุน เรื่องบริษัทไหนกำลังจะเข้าตลาด และใครจะโพสต์อะไรก็ได้โดยไม่ต้องบอกว่าตัวเองเป็นใคร ถ้าคุณเคยอยู่ในกลุ่มเทรดหุ้นสักกลุ่ม หรือเคยเปิดห้องคุยหุ้นในเว็บบอร์ด คุณเคยเห็นห้องแบบนี้มาแล้ว มีข่าววงในที่ไม่มีใครรับรอง มีคนเชียร์ มีคนด่า และไม่มีใครรู้ว่าคนที่พิมพ์อยู่ตรงนั้นคือใคร

แล้ววันหนึ่งมีคนไม่ระบุตัวตนโพสต์กล่าวหาหาฉฉกฉกแห่งหนึ่งกับประธานของมันว่าทำความผิดอาญาและฉ้อโกงในการพาบริษัทหนึ่งเข้าตลาดหุ้น กระดานนั้นชื่อ Money Talk อยู่บนบริการออนไลน์ชื่อ Prodigy โพสต์ขึ้นวันที่ 23 และ 25 ตุลาคม 1994 และบริษัทที่ถูกกล่าวหาคือ Stratton Oakmont กับ Daniel Porush ถ้อยคำไม่ได้อ้อมเลย การเสนอขายหุ้นของ Solomon-Page Ltd. เป็น "major criminal fraud" และ "100% criminal fraud" · Porush "soon to be proven criminal" · ส่วนบริษัทเป็น "cult of brokers who either lie for a living or get fired"

โจทก์ฟ้องเรียก 200 ล้านดอลลาร์ แล้วขอให้ศาลชี้ขาดประเด็นเดียวก่อนสืบพยาน ว่า Prodigy เป็น publisher หรือไม่ ศาลสูงนิวยอร์ก เขต Nassau ตัดสินวันที่ 24 พฤษภาคม 1995 ให้โจทก์ชนะในประเด็นนั้น ก่อนอ่านต่อ ให้ค่างตัวเลขสองตัวไว้ในหัว ตอนนั้นมีสมาชิกอย่างน้อยสองล้านคน และมีข้อความขึ้นกระดานวันละหกหมื่น ข้อความ ลองนึกถึงกลุ่มที่คุณปิดแจ้งเตือนไปแล้ว เพราะตื่นมาที่มีข้อความค้างอยู่เป็นร้อย แล้วถามว่าหกหมื่นข้อความต่อวันเป็นงานของใครได้บ้าง

สามอย่างที่ทำให้ศาลเรียกมันว่าหนังสือพิมพ์

ทั้งสามอย่างคือสิ่งที่เราเรียกกันว่าความรับผิดชอบ

หนึ่ง กติกาชุมชนที่เขียนไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ขอให้สมาชิกงดโพสต์ข้อความที่ "insulting" และแจ้งว่าข้อความที่ "in bad taste or grossly repugnant to community standards" จะถูกลบเมื่อมีคนแจ้ง พร้อมประโยคปิดท้ายว่า "this doesn't mean that anything goes" สอง ซอฟต์แวร์ที่สแกนทุกโพสต์โดยอัตโนมัติ เพื่อหาคำหยาบ สาม board leaders ที่มีหน้าที่บังคับใช้กติกา และมีเครื่องมือชื่อ emergency delete function สำหรับลบโพสต์พร้อมส่งคำอธิบายสำเร็จรูป

ไล่สามข้อนั้นอีกรอบซ้ำๆ กติกาที่ปึกหมุดไว้บนสุดของกลุ่ม ตัวกรองคำต้องห้ามที่แอปมีมาให้อยู่แล้ว และแอดมินที่กดลบได้พร้อมข้อความสำเร็จรูปว่าลบเพราะอะไร นี่คือการเดียวกันกับที่เพจดีๆ เกือบทุกเพจในมือถือคุณทำอยู่ตอนนี้ และในคดีนี้ ทั้งสามข้อถูกอ่านเป็นหลักฐานว่าใครเป็นคนคุม

มีของอีกชั้นที่ทำร้ายจำเลยหนักกว่าสามข้อนี้รวมกัน คือคำพูดของตัวเอง ในบทความที่ผู้บริหารเขียนลงหนังสือพิมพ์ระดับประเทศ บริษัทเปรียบตัวเองกับหนังสือพิมพ์ตรงๆ ว่าสิ่งที่ตัวเองทำนั้น "no responsible newspaper does less" ประโยคนั้นถูกเขียนขึ้นเพื่อขายความน่าเชื่อถือให้พ่อแม่ที่กำลังลังเล แล้วมันก็กลายเป็นคำนิยามที่จำเลยเขียนให้ตัวเอง

ศาลอ่านทั้งหมดนี้แล้วสรุปว่านี่คือการใช้อำนาจบรรณาธิการ และประโยคที่แบกคำตัดสินทั้งฉบับสั้นกว่าที่คุณคิด จำเลยเลือกเองที่จะได้ประโยชน์จากการควบคุมเนื้อหา และการเลือกนั้นเปิดทางให้มันรับผิดมากกว่าเครือข่ายที่ไม่เลือก

ศาลไม่ได้คิดว่าตัวเองกำลังล้มคำตัดสินของสี่ปีก่อนด้วยซ้ำ ศาลเขียนไว้เองว่าเห็นด้วยเต็มที่ และกระดานสนทนาโดยทั่วไปควรถูกมองเหมือนร้านหนังสือกับห้องสมุด สิ่งที่เปลี่ยนสถานะของเว็บนี้คือนโยบายและการจัดคนของเว็บนี้เอง แปลว่าเว็บข้างๆ ที่ไม่ทำอะไรเลย ยังยืนอยู่ชั้นกลางเหมือนเดิมทุกประการ

กติกาสืบศาลเพิ่งประกาศ ถ้าย้ายมาไว้ในมือถือของคุณ อ่านได้แบบนี้ — ลบคอมเมนต์หยาบคายในกลุ่มของคุณสักอันเดียว แล้วคุณเป็นคนรับผิดชอบทุกคอมเมนต์ในกลุ่มนั้น ส่วนเพจข้างๆ ที่ไม่เคยลบอะไรเลย ไม่ต้องรับผิดชอบอะไรสักอัน

คำตัดสินที่ไม่มีใครลบทิ้งได้

คดีนี้ไม่ได้จบด้วยคำพิพากษา โจทก์ถอนฟ้องไปเองในอีกห้าเดือนถัดมา จำเลยออกแถลงว่าเสียใจหากข้อความของบุคคลในนามทำให้ชื่อเสียงของโจทก์เสียหาย และทนายของจำเลยยืนยันต่อสื่อทันทีว่านั่นไม่ใช่คำขอโทษ

แต่ฝ่ายจำเลยขอเงื่อนไขเพิ่มอีกข้อ คือขอให้ศาลเพิกถอนคำตัดสินที่ตัวเองแพ้ทั้งไปด้วย ซึ่งเป็นสิ่งที่เข้าใจได้ไม่ยาก ถ้าคุณเป็นเว็บที่เพิ่งถูกประกาศว่าเป็นหนังสือพิมพ์ของที่คุณอยากให้หายไปไม่ใช่คดี แต่เป็นบรรทัดที่ศาลเพิ่งเขียนลงไป

ศาลปฏิเสธ

เหตุผลคือคำตัดสินนี้เป็นบรรทัดฐานเดียวที่นัยอร์กมีในเรื่องนี้ การยอมให้คู่ความสองรายลบบรรทัดฐานทั้งตามข้อตกลงส่วนตัว จะทำให้กฎหมายยิ่งตามเทคโนโลยีไม่ทันเข้าไปอีก วันที่ 11 ธันวาคม 1995 คำขอของ Prodigy ถูกยก คำตัดสินจึงยังอยู่ให้สภาอ่าน บทนี้ว่าด้วยการลบมาทั้งบท และของชิ้นเดียวที่ไม่มีใครลบทิ้งได้ คือคำตัดสินที่ทำโทษคนลบ

ส่วนข้อกล่าวหาในโพสต์นิรนามนั้นกลายเป็นความจริงในภายหลัง ปลายปี 1996 NASD ชับ Stratton Oakmont ออกจนบริษัทต้องปิดตัว และปี 1999 Jordan Belfort กับ Daniel Porush รับสารภาพว่าปั่นหุ้นและฟอกเงิน บริษัทที่ชนะประเด็นนี้ในปี 1995 คือบริษัทเดียวกับใน The Wolf of Wall Street

ถนนที่ไม่มีใครกวาด

เอาสองคดีมาวางข้างกัน ฟอรัมที่เจ้าของเครื่องไม่ได้แตะเนื้อหาเลย ชนะ เว็บที่เขียนกติกาดู ติดตั้งตัวกรอง และจ้างคนมาลบโพสต์ แพ้ เส้นแบ่งไม่ได้อยู่ที่เนื้อหาไหนแน่กว่ากัน ไม่ได้อยู่ที่เว็บไหนดูแล้วผู้ใช้ดีกว่ากัน มันอยู่ที่ใครยื่นมือไปแตะของบนเครื่องตัวเองบ้าง

ลองคิดว่ามันคือกฎจรรยาบรรณที่เขียนว่า ถ้าคุณไม่เคยกวาดถนนหน้าบ้านเลย คุณไม่ต้องรับผิดชอบอะไร แต่ถ้าคุณกวาดสักครั้งเดียว คุณต้องรับผิดชอบเศษขยะทุกชิ้นบนถนนทั้งเส้นไปตลอด แล้วลองยืนอยู่หน้าบ้านตัวเองพร้อมไม้กวาดในมือ แล้วตอบตามตรงว่าคุณจะกวาดไหม

ไม่มีใครกวาด

ข้อที่แสบที่สุดคือกฎแบบนี้ไม่ได้ลงโทษคนที่ทำชั่ว มันลงโทษคนที่เริ่มทำดีแล้วทำได้ไม่ครบ คนเดียวที่ปลอดภัยแน่ๆ คือคนที่ไม่เคยเริ่ม และมันไม่ได้ทำให้ของแย่ๆ บนอินเทอร์เน็ตหายไปแม้แต่ชิ้นเดียว มันแค่ย้ายของแย่ๆ ไปกองอยู่ในที่ที่ไม่มีใครกล้ารับผิดชอบมัน

และถ้าไม่มีใครแก้กติกานี้ อินเทอร์เน็ตที่คุณกำลังใช้อยู่ จะเป็นอินเทอร์เน็ตที่ไม่มีใครกวาดเลยสักคน

ทำที่เอาไปใช้ได้: ถ้าคุณดูแลพื้นที่ที่คนอื่นเขียนได้ ให้แยกให้ออกระหว่างกติกาคำคุณประกาศต่อสาธารณะ กับกำลังคนที่คุณมีจริง เพราะสิ่งที่ทำร้าย Prodigy หนักที่สุดในคดีนี้คือคำโฆษณาของตัวเองที่ทำตามไม่ครบ

จะพลิกคำตัดสินนี้ได้เมื่อ: มีคนไล่คดีหมิ่นประมาทออนไลน์ระหว่างปี 1991 ถึง 1996 แล้วพบว่าศาลอเมริกันส่วนใหญ่ไม่ได้เดินตามเส้นแบ่ง "คัดกรองแล้วกลายเป็น publisher" — ถ้าเป็นเช่นนั้น คดีนี้คือคำตัดสินเดี่ยวของศาลชั้นต้นรัฐเดียว ไม่ใช่กติกาคำที่ทั้งตลาดต้องคำนวณตาม และ moral hazard ในบ่อนี้ก็เล็กกว่าที่เล่าไว้มาก

แหล่ง:

- Stratton Oakmont, Inc. v. Prodigy Services Co., 1995 WL 323710 (N.Y. Sup. Ct., Nassau County, 24 พ.ค. 1995), Ain, J. — คำคำสั่งฉบับเต็ม <https://digitalfrontiersadvocacy.com/communications-law-issues/online-platform-responsibility/section-230/section-230-cases/stratton-oakmont-v-prodigy/>
- คำสั่งยกคำขอ renewal, 1995 WL 805178 (N.Y. Sup. Ct., 11 ธ.ค. 1995) — เหตุผลที่ศาลไม่ยอมเพิกถอนคำตัดสินเดิม <https://cyber.harvard.edu/metaschool/fisher/ISP/ISPc4.html>
- ค่าเสียหาย 200 ล้านดอลลาร์ การถอนฟ้อง และถ้อยแถลงที่นายจำเลยยืนยันว่าไม่ใช่คำขอโทษ — Reporters Committee for Freedom of the Press, 6 พ.ย. 1995 <https://www.rcfp.org/broker-drops-suit-against-prodigy-over-anonymous-statements/>
- NASD ชับ Stratton Oakmont ออกเดือนธันวาคม 1996 — https://en.wikipedia.org/wiki/Stratton_Oakmont
- คำรับสารภาพปี 1999 และความเชื่อมโยงกับ The Wolf of Wall Street — <https://wjlt.com/2022/02/18/stratton-oakmont-v-prodigy-services-the-case-that-spawned-section-230/>

4 . ยี่สิบหกคำที่รอดจากกฎหมายเซ็นเซอร์

คุณเป็นแอดมินกลุ่มไลน์ที่มีคนอยู่สามร้อยคน ทุกเช้าคุณลบข้อความขายของ ลบคำหยาบ ลบลิงก์หลอกโอนเงิน แล้ววันหนึ่งมีคนโพสต์กล่าวหาว่าร้านแกนั้นว่าโกงลูกค้า คุณไม่ทันเห็น เอากติกาที่ศาลวางไว้ในบทที่แล้วมาทาบดู คนที่ต้องรับผิดชอบข้อความนั้นคือคุณ เพราะคุณกวาดกลุ่มทุกเช้า สิ่งที่ยังอยู่จึงถือว่าคุณเลือกให้มันอยู่ ส่วนแอดมินกลุ่มข้างๆ ที่ไม่เคยแตะอะไรเลยสักครั้ง ไม่ต้องรับผิดชอบอะไรทั้งนั้น

สองคนในสภาอ่านคำพิพากษานี้จบ แล้วเห็นตรงกันว่ามันพัง ปล่อยกกติกาแบบนี้ไว้ เจ้าของเว็บทุกคนจะเรียนรู้ข้อเดียวกันหมด คืออย่าแตะอะไรเลย

สิ่งที่เขาเขียนขึ้นมาแก้ยายี่สิบหกคำ และมันมีเรื่องข้อเดียวที่คุณควรจำ — กฎหมายที่ปกป้องเสรีภาพบนอินเทอร์เน็ตไว้มากที่สุดในโลก คือเศษชิ้นเดียวที่รอดมาจากกฎหมายเซ็นเซอร์

นับคำเอาเองได้ ไม่ต้องเชื่อใคร

ยี่สิบหกคำอยู่ตรงนี้

> No provider or user of an interactive computer service shall be treated as the publisher or speaker of any information provided by another information content provider.

ผู้ให้บริการหรือผู้ใช้บริการคอมพิวเตอร์แบบโต้ตอบ จะไม่ถูกปฏิบัติเสมือนเป็น publisher หรือผู้พูด ของข้อมูลที่คนอื่นเป็นคนให้

ทั้งกฎหมายอยู่ในประโยคเดียวนี้ ที่เหลือของมาตราเป็นคำนิยามกับข้อยกเว้น และของที่มันแบกไว้หนักกว่าความยาวของมันมาก ช่องคอมเมนต์ที่คุณพิมพ์เมื่อเข้ากระทู้ที่คุณตอบ กล่องรีวิวได้สินค้าที่คุณเพิ่งกดสั่ง ทั้งหมดนี้อยู่บนประโยคนี้ เพราะ

คนที่เปิดช่องให้คนแปลกหน้าพิมพ์อะไรลงไปก็ได้ ต้องรู้ก่อนว่าเขาจะไม่ถูกลากไปยืนแทนคนพิมพ์ ถ้าไม่รู้ ทางที่ปลอดภัยที่สุดคือไม่ต้องมีช่องให้พิมพ์ตั้งแต่แรก

คำที่แบกน้ำหนักไว้ทั้งหมดคือคำว่า another ของคนอื่น ถ้าข้อความนั้นเป็นของตัวเอง ประโยคนี้ไม่คุ้มครองอะไรเลยสักตัวอักษร แอดมินที่ลบโพสต์ของคนอื่นยืนอยู่ในประโยคนี้ แอดมินคนเดียวกันที่พิมพ์คำกล่าวหานั้นลงไปเองด้วยนิ้วตัวเอง ไม่ได้ยืนในนั้นตั้งแต่ต้น คนเดียวกัน กลุ่มเดียวกัน หน้าจอเดียวกัน ต่างกันแค่ใครเป็นคนพิมพ์

กฎหมายแม่ที่มันติดมาด้วย

มาตรานี้ไม่ได้เกิดมาอยู่ลำพัง มันเป็นมาตราหนึ่งใน Communications Decency Act ซึ่งเข้าไปอยู่ในกฎหมายโทรคมนาคมที่ประธานาธิบดีลงนามวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 1996 และ CDA ตัวหลักคือกฎหมายเซ็นเซอร์เต็มรูป ห้ามส่งเนื้อหา indecent หรือ patently offensive ให้คนอายุต่ำกว่าสิบแปด ฝ่าฝืนมีโทษอาญา ยี่สิบหกคำที่คุณเพิ่งอ่านจบ เดินทางผ่านสภาโดยเย็บติดอยู่กับข้อความชุดนั้น

หนึ่งปีกับสี่เดือนต่อมา ศาลสูงสุดสหรัฐฟันสองส่วนนั้นตายด้วยคะแนน 7 ต่อ 2 เหตุผลคือมันกว้างจนกลืนคำพูดของผู้ใหญ่ไปด้วยทั้งหมด ยี่สิบหกคำไม่ถูกแตะเลย ในคดีนั้นไม่มีใครฟ้องมันด้วยซ้ำ มันอยู่ในกฎหมายฉบับเดียวกัน ผ่านสภาพร้อมกัน ลงนามด้วยปากกาด้ามเดียวกัน แล้วรอดออกมาตัวคนเดียว

สังเกตให้ดูว่าสองส่วนนี้แก้ปัญหเดียวกันคนละทาง ผีที่ตายให้รัฐเป็นคนสังลบพร้อมโทษอาญาค้าไว้ ผีที่รอดไม่สั่งใครสักคน มันแค่ถอดความเสียออกจากมือเอกชน แล้วปล่อยให้เขาตัดสินใจเอง ทางหนึ่งบอกว่าอะไรอยู่บนอินเทอร์เน็ตไม่ได้ อีกทางไม่บอกอะไรสักอย่าง มันแค่ทำให้คนที่ถือของนั้นไว้ในมือ ลงมือจัดการได้โดยไม่ต้องกลัวว่าการลงมือนั้นจะย้อนกลับมาเล่นงานตัวเอง

สภาเขียนเจตนาตัวเอง ในตัวบท

คุณไม่ต้องเดาว่าคนเขียนคิดอะไรอยู่ มันพิมพ์อยู่ในมาตราเดียวกัน วรรค (b) วางนโยบายไว้ห้าข้อ ข้อที่สี่คือ "เพื่อจัดอุปสรรคต่อการพัฒนาและการใช้เทคโนโลยีปิดกั้นและกรองเนื้อหา อันจะทำให้พ่อแม่จำกัดไม่ให้ลูกเข้าถึงเนื้อหาที่ไม่เหมาะสม"

อ่านซ้ำๆ อีกรอบ มาตรานี้เขียนขึ้นเพื่อให้แพลตฟอร์มกรองเนื้อหาได้มากขึ้น ไม่ใช่ নয়ลง ตัวกรองที่กันข้อความชวนลงทุนออกจากช่องคอมเมนต์ เมนูที่ให้พ่อแม่ปิดเนื้อหาผู้ใหญ่ในแอปที่ลูกใช้ ปุ่มบล็อกที่คุณเพิ่งกดใส่คนที่ตามมาด่าใต้โพสต์ ทั้งหมดคือของที่วรรคนี้เขียนขึ้นมาเพื่อให้มันเกิด ไม่ใช่ของที่มันจำใจยอมให้เกิด

มีข้ออ้างหนึ่งที่เดินคู่มากับกฎหมายนี้ตลอด คือแพลตฟอร์มต้องวางตัวเป็นกลางเสียก่อนจึงจะได้เกราะ ข้อนี้คุณตรวจสอบได้ในสองนาที่ เปิดตัวบทเต็มของมาตรา 230 แล้วค้นคำว่า neutral ไม่มีในวรรคไหนเลย ไม่มีในบทนิยาม ไม่มีในเงื่อนไข และวรรค (b) ข้อสี่พูดตรงข้ามกับมันด้วยซ้ำ

ลองเอาข้ออ้างนั้นมาใช้จริงดูสักวันเดียวแล้วจะเห็นว่ามันพาไปถึงไหน ทุกครั้งที่เว็บไซต์รีวิวดักรีวิวปลอมทั้ง ทุกครั้งที่แอดมินบล็อกหาลอกอินเงินออกจากกลุ่ม ทุกครั้งที่คุณกดซ่อนคำด่าใต้โพสต์ของตัวเอง คนเหล่านั้นเพิ่งเลิกเป็นกลางไปเรียบร้อยแล้ว และถ้าเงื่อนไขนั้นมีอยู่จริง เกราะก็ต้องหล่นไปพร้อมกันทุกครั้งที่กวาด ตัวบทเขียนไว้ตรงกันข้าม การกวาดคือสิ่งที่มันอยากให้เกิด ไม่ใช่ราคาที่ต้องจ่ายเพื่อแลกกับเกราะ

วันที่มันถูกโหวต

ตัวเลขวันนั้นอธิบายอะไรได้เยอะ ตอนยี่สิบหกคำนี้เข้าสภาผู้แทนฯ ในฐานะญัตติแก้ไข วันที่ 4 สิงหาคม 1995 ผลโหวตออกมา 420 ต่อ 4 มันจึงไม่ใช่ของที่แอบเสียบเข้ามาท้ายร่าง มันคือสิ่งที่คนสองพรรคเห็นตรงกันมากที่สุดในกฎหมายทั้งฉบับ แล้วอีกราวหกเดือนต่อมา มันก็ถูกลงนามรวมมาในกฎหมายฉบับเดียวกับส่วนที่ศาลสูงสุดจะฟันตาย

ส่วนที่ตั้งใจเซ็นเซอร์ ตายภายในปีครึ่ง ส่วนที่ไม่สั่งใคร แค่อัดความเสี่ยงออก แล้วปล่อยให้ออกชนกวาดบ้านตัวเอง ยังอยู่ถึงวันที่คุณอ่านบรรทัดนี้ ทุกช่องบนแพลตฟอร์มอเมริกันที่คุณพิมพ์ข้อความลงไปได้ในวันนี้ ยืนอยู่บนเศษชิ้นเดียวที่รอดมาจากกฎหมายซึ่งตั้งใจจะทำตรงกันข้ามกับมันทั้งฉบับ

ทำที่เอาไปใช้ได้: เวลาใครบอกคุณว่ากฎหมายข้อไหนบังคับอะไรไว้ ให้ถามหาถ้อยคำจริงแล้วค้นคำนั้นในตัวบทด้วยตัวเอง เงื่อนไขที่ไม่มีอยู่ในตัวอักษร ไม่ได้ผูกใครทั้งนั้น

จะพลิกคำตัดสินนี้ได้เมื่อ: มีคนชี้ถ้อยคำในมาตรา 230 หรือในกฎหมายที่แก้ไขมาตรานี้ ที่กำหนดเงื่อนไขความเป็นกลางไว้จริง หรือมีศาลอ่านเงื่อนไขนั้นเข้าไปในวรรค (c)(1) แล้วคำวินิจฉัยนั้นยืนอยู่ได้

แหล่ง:

- 47 U.S.C. § 230 — ตัวบทเดิม วรรค (a) ถึง (f) — <https://www.law.cornell.edu/uscode/text/47/230>
- Telecommunications Act of 1996, Pub. L. 104–104, title V, § 509, 8 ก.พ. 1996, 110 Stat. 137
- Reno v. American Civil Liberties Union, 521 U.S. 844 (1997), 26 มิ.ย. 1997 — <https://supreme.justia.com/cases/federal/us/521/844/>
- H.R. 1978, Internet Freedom and Family Empowerment Act, 104th Congress — <https://www.congress.gov/bills/104th-congress/house-bill/1978/text>
- Roll Call 631, H.R. 1555, 104th Congress, 1st Session, 4 ส.ค. 1995 (420–4) — <https://clerk.house.gov/Votes/1995631>
- Christopher Cox, "Section 230: A Retrospective", CGO, พ.ย. 2022 — <https://www.thecgo.org/research/section-230-a-retrospective/>

5 · เกราะสองชั้นที่เหลือชั้นเดียว

โทรศัพท์บ้านของชายคนหนึ่งดังทุกสองนาทีกี่ และเขาเปลี่ยนเบอร์ไม่ได้ ปลายสายเป็นคนแปลกหน้าที่โกรธจัด คนแล้วคนเล่า ทั้งวันทั้งคืน เพราะมีใครสักคนเอาเบอร์บ้านของเขาไปแะไว้ได้ข้อความที่เขาไม่ได้เขียน บนกระดานที่เขาไม่เคยเข้า เขาแจ้งเจ้าของกระดานข่าวตั้งแต่วันแรก แล้วแจ้งซ้ำอีกหลายรอบ ข้อความยังอยู่ และโทรศัพท์ก็ดังต่อไป

ศาลตัดสินภายหลังว่าการแจ้งนั้นไม่เปลี่ยนอะไรในทางกฎหมาย คำตอบแบบนั้นออกมาได้เพราะเกราะมีสองชั้น และชั้นที่น่าจะคุมเรื่องแบบนี้ไว้ไม่เคยได้ทำงานเลยสักครั้ง — เงื่อนไขว่ที่ต้องสุจริตถูกเขียนไว้จริง และแทบไม่เคยถูกใช้ เพราะเกราะอีกชั้นกว้างจนไม่มีใครต้องเดินผ่านมัน

สองชั้น เขียนแยกกันไว้คนละวรรค

วรรค (c) มีสองย่อหน้า ไม่ใช่ย่อหน้าเดียว และสองย่อหน้านั้นคุ้มครองการกระทำคนละอย่าง ย่อหน้าแรกคือยี่สิบหกคำ มันคุ้มครองการ **ปล่อยไว้** มีคนโพสต์หมิ่นประมาทในเว็บคุณ คุณไม่ถูกลากไปยื่นเป็น publisher ด้วย ย่อหน้าที่สองคุ้มครองการ **ลบ** คุณลบโพสต์ของใคร เขาฟ้องเอาผิดคุณเรื่องนั้นไม่ได้ สองด้านของงานเดียวกัน แยกกันไว้คนละย่อหน้าตั้งแต่วันที่เขียน

และตรงนี้คือจุดที่ทั้งบทจะหมุนรอบมัน ย่อหน้าแรกไม่มีเงื่อนไขเรื่องเจตนา ย่อหน้าที่สองมี — "any action voluntarily taken in good faith" สภาเขียน good faith ลงไปเอง ตั้งใจให้การลบต้องสุจริตจึงได้เกราะ เก็บคำนี้ไว้ก่อน

สามสัปดาห์ที่เบอร์โทรของเขากลายเป็นของคนอื่น

เรื่องเริ่มหกวันหลังเหตุระเบิดที่โอคลาโฮมาซิตี วันที่ 25 เมษายน 1995 มีคนนิรนาม โปสต์ขายเสื้อยืดบนกระดานข่าวของ AOL คำบนเสื้อล้อเลียนเหตุระเบิด คนสนใจให้โทรหา "Ken" ที่เบอร์บ้านของ Kenneth Zeran เขาโทรแจ้ง AOL วันเดียวกัน พนักงานรับปากว่าจะลบ

วันรุ่งขึ้นมีโปสต์ใหม่ เบอร์เดิม ต่อท้ายว่า "please call back if busy" เพราะของขายดี แล้วมีอีกเรื่อยๆ เขาโทรหา AOL ซ้ำแล้วซ้ำอีก วันที่ 30 เมษายน สายด่าเข้าทุกสองนาที่ วันที่ 1 พฤษภาคม นักจัดรายการวิทยุในโอคลาโฮมาซิตีอ่านข้อความนั้นออกอากาศพร้อมเบอร์ แล้วชวนผู้ฟังให้โทร จากนั้นคือคำขู่ฆ่า และตำรวจมาเฝ้าบ้าน สายลดเหลือวันละสิบห้าสายในวันที่ 14 พฤษภาคม หลังหนังสือพิมพ์แฉว่าเป็นเรื่องแกล้งสิ่งที่หยุดมันได้ในที่สุดคือนักข่าว ไม่ใช่ป้อมไหนบนกระดานขาวนั้น

เหตุผลของศาล ที่ต้องอ่านให้จบก่อนจะไม่เห็นด้วย

ศาลอุทธรณ์เขต 4 ยกฟ้อง ด้วยเหตุผลที่แข็งแกร่งกว่าที่คุณคิด ข้อแรกคือถ้ากติกายเป็นแบบแจ้งแล้วต้องลบ ไม่งั้นรับผิดชอบ สิ่งที่เพิ่งสร้างขึ้นคือช่องทางฟรีของคนที่ไม่ชอบข้อความไหนก็ได้ ศาลเรียกมันว่า "a no-cost means to create the basis for future lawsuits" ส่งจดหมายฉบับเดียว บอกว่านี่หมิ่นประมาท ข้อความก็หายไป นักกฎหมายเรียกกลไกนี้ว่า heckler's veto — คนเสียงดังที่สุดได้ตัดสินใจอะไรอยู่บนอินเทอร์เน็ต

เอากลไกนั้นมาวางบนของที่คุณใช้อยู่ทุกวัน แล้วมันจะเลิกเป็นเรื่องนามธรรมทันที คุณเขียนรีวิวร้านหนึ่งตามที่เจอมาจริง เจ้าของร้านอ่านแล้วไม่ชอบ เขาไม่ต้องพิสูจน์ว่าคุณโกหก ไม่ต้องขึ้นศาล ไม่ต้องจ้างทนาย เขากดปุ่มรายงานแล้วพิมพ์คำว่าหมิ่นประมาทลงไปในฟอร์ม ถ้ากติกาคือแจ้งแล้วต้องลบ รีวิวของคุณหายไปด้วยต้นทุนเท่ากับเวลาสามสิบวินาทีของคนที่ไม่ชอบมัน

ข้อที่สองหนักกว่า แพลตฟอร์มไม่เคยรับผิดชอบจากการลบ แต่รับผิดชอบการปล่อยไว้ แรงจูงใจตามธรรมชาติจึงคือลบทุกอย่างที่มีคนแจ้ง จริงหรือไม่จริงก็ลบ เพราะการลบของจริงทิ้งไม่มีราคาต้องจ่าย ส่วนการเก็บของที่ผิดไว้มีราคาเต็มจำนวน

ข้อที่สามย้อนกลับไปหาต้นเรื่องพอดี เว็บไซต์ที่ตรวจเนื้อหาตัวเองย่อมรู้เห็นข้อความมีปัญหาบ่อยขึ้น และความรู้เห็นนั้นคือฐานความรับผิดชอบ กวาดมาก ผิดมาก อีกรอบ

สามข้อนี้ไม่มีข้อไหนโง่

จุดที่เถียงได้ และไม่มีใครได้เถียงจนถึงที่สุด

ตัวบทเขียนคำว่า publisher ไว้คำเดียว ส่วนในกฎหมายหมิ่นประมาทแบบเดิม คนที่บรรทุกข้อความของคนอื่นผิดต่อเมื่อรู้ หรือควรจะรู้ นั่นคือ distributor และเงื่อนไขเรื่องรู้คือหัวใจของมัน มันคือชั้นกลางของบันไดที่บทแรกวางไว้ทั้งชั้น — คนที่ชนของซึ่งอ่านได้ แต่อ่านไม่ไหว

Zeran เถียงว่ามาตรานี้ตัดเฉพาะความรับผิดแบบ publisher ส่วนแบบ distributor ยังอยู่ เขาแจ้งแล้ว AOL จึงรู้แล้ว ศาลตอบว่าไม่ใช่ ความรับผิดแบบ distributor เป็นเพียง "a subset, or a species, of publisher liability" คำว่า publisher จึงกินมันไปด้วย

คำตอบนั้นคือจุดที่ถูกโจมตีมายี่สิบเก้าปี ข้อโต้แย้งไม่ได้บอกว่าศาลอ่านตำราผิด มันบอกว่าศาลยุบสองมาตรฐานที่ common law แยกไว้ ให้เหลือมาตรฐานเดียว และของที่หายไปพร้อมกับมาตรฐานที่ถูกยุบ คือสวิตช์ตัวที่บทแรกทิ้งไว้ — สวิตช์ที่กดได้ด้วยจดหมายฉบับเดียว แล้วเปลี่ยนสถานะของคนกลางทันทีที่เขารู้ ศาลสูงสุดไม่รับคดีนี้เมื่อวันที่ 22 มิถุนายน 1998 คำวินิจฉัยของศาลอุทธรณ์ศาลเดียวจึงกลายเป็นเสาที่ศาลอื่นลอกตาม

เกราะชั้นที่สองที่ไม่มีใครต้องใช้

ที่นี้กลับมาที่คำว่า good faith ที่เก็บไว้ตั้งแต่ต้นบท การตัดสินใจลบก็เป็นงานของ publisher อย่างหนึ่ง ศาลจึงอ่านว่าย่อหน้าแรกคุ้มครองทั้งที่ปล่อยไว้และที่ลบทิ้ง ชั้นแรกไม่มีเงื่อนไข และคลุมเรื่องเดียวกันอยู่แล้ว ไม่มีจำเลยคนไหนต้องเดินไปที่ชั้นสอง good faith จึงแทบไม่เคยถูกทดสอบ ไม่ใช่เพราะถูกยกเลิก แต่เพราะถูกเดินอ้อม

คนที่ยืนอยู่ปลายทางของการเดินอ้อมนั้น ไม่ใช่ นักกฎหมาย โพสต์ของคุณหายไปโดยไม่มีใครบอกว่าทำไม บัญชีที่คุณใช้มาเจ็ดปีถูกระงับในเช้าวันหนึ่ง คุณกดอุทธรณ์แล้ว ได้ข้อความสำเร็จรูปกลับมาว่าคำขอของคุณได้รับการพิจารณาแล้ว เงื่อนไขที่สภาเขียนไว้ว่าการลบต้องสุจริต คือเงื่อนไขที่ควรจะถูกหยิบขึ้นมาถามตรงจุดนั้นพอดี เหตุผลที่มันไม่เคยถูกหยิบ ไม่ใช่เพราะไม่มีใครเตือนร้อน แต่เพราะเกราะชั้นแรกกว้างพอจะคลุมทั้งเรื่องไว้ก่อนที่คำถามจะทันได้ถาม

ชายที่แฉ่งซ้ำแล้วซ้ำเล่าและไม่มีอะไรเกิดขึ้น ยืนอยู่ปลายทางของเหตุผลชุดที่ยังไม่มีใครหักได้ ใครอยากแก้กฎหมายนี้จึงต้องตอบศาลให้ได้ก่อน ว่าถ้าไม่เอาแบบนี้ จะกันคนส่งจดหมายด้วยอะไร

หาที่เอาไปใช้ได้: เวลาเจอคำวินิจฉัยที่ให้ผลที่คุณรับไม่ได้ ให้แยกผลของมันออกจากเหตุผลของมันก่อน ถ้าคุณหักเหตุผลไม่ได้ สิ่งที่คุณมีคือความไม่พอใจ ไม่ใช่ข้อโต้แย้ง

จะพลิกคำตัดสินนี้ได้เมื่อ: ศาลสูงสุดสหรัฐรับคดีที่ถามว่าวรรค (c)(1) คลุมความรับผิดชอบ distributor ด้วยหรือไม่ แล้วตอบว่าไม่ หรือสภาแก้ด้วยบทให้แยกสองอย่างนี้ออกจากกันชัดเจน

แหล่ง:

- Zeran v. America Online, Inc., 129 F.3d 327 (4th Cir. 1997), ตัดสิน 12 พ.ย. 1997 — <https://www.eff.org/files/zeran-v-aol.pdf>
- Zeran v. America Online, Inc., cert. denied, 524 U.S. 937 (1998), 22 มิ.ย. 1998 — <http://www.techlawjournal.com/internet/80622aol.htm>
- 47 U.S.C. § 230(c)(1) และ (c)(2) — ตัวบท — <https://www.law.cornell.edu/uscode/text/47/230>

- Barnes v. Yahoo!, Inc., 570 F.3d 1096 (9th Cir. 2009) — วรรค (c)(1) คลุมการลบด้วย — <https://caselaw.findlaw.com/court/us-9th-circuit/1237818.html>
- Adam Candeub และ Eugene Volokh, "Interpreting 47 U.S.C. § 230(c)(2)", Journal of Free Speech Law — <https://www.journaloffreespeechlaw.org/candeubvolokh.pdf>
- David Sheridan, "Zeran v. AOL: Why the Fourth Circuit is Wrong" — ข้อโต้แย้งฝั่งตรงข้าม — <https://corporate.findlaw.com/law-library/zeran-v-aol-why-the-fourth-circuit-is-wrong.html>

6. ให้ช่องว่าง กับ ใส่คำในปาก

คุณสมัครเว็บหาเพื่อนร่วมห้อง แล้วเจอคำถามที่ข้ามไม่ได้ เพศของคุณ รสนิยมทางเพศของคุณ คุณจะพาเด็กมาอยู่ด้วยไหม ไม่ตอบก็ไม่ได้ใช้เว็บ และคำตอบก็ไม่ใช่ของที่คุณเรียบเรียงเอง มันเป็นเมนูที่คนอื่นเขียนรอไว้แล้ว หน้าทีของคุณคือเลือกว่าอันไหนใกล้เคียงที่สุด แล้วกดไปหน้าถัดไป

หน้าถัดไปนั้นมีกล่องเปล่าอยู่หนึ่งกล่อง ให้คุณพิมพ์อะไรลงไปก็ได้ตามใจ สองหน้านี้อยู่ติดกัน อยู่บนเว็บเดียวกัน กรอกโดยคนคนเดียวกันในเวลาห่างกันไม่ถึงนาที และศาลตอบมันคนละอย่าง — เว็บเดียวกันได้เพราะครั้งหนึ่งและไม่ได้อีกครั้งหนึ่ง เส้นแบ่งคือเว็บให้ช่องว่างเปล่า หรือเว็บเป็นคนเขียนคำถาม

คำถามที่เว็บเป็นคนเขียนเอง

เว็บนั้นชื่อ Roommates.com ตอนที่คิดอยู่ในศาลชั้นต้น มันมีประกาศห้องว่างราวแสนห้าหมื่นรายการ และคนเปิดดูวันละล้านครั้ง ก่อนจะค้นหรือลงประกาศได้ คุณต้องทำโปรไฟล์ก่อน และในโปรไฟล์นั้นเว็บบังคับให้คุณบอกสามอย่าง — เพศ รสนิยมทางเพศ และจะพาเด็กมาอยู่ด้วยหรือไม่ แล้วมันบังคับให้คุณระบุอีกกรอบ ว่าอยากได้คนแบบไหนมาอยู่ด้วย บนสามแกนเดียวกันนั้น

คำตอบไม่ได้พิมพ์เอง มันเป็นเมนูที่เว็บเขียนไว้ให้เลือก คนลงประกาศเลือกได้ว่าในห้องมี "Straight male(s)" "Gay male(s)" "Straight female(s)" หรือ "Lesbian(s)" คนหาห้องเลือกได้ว่าจะอยู่กับผู้ชาย "Straight or gay" เฉพาะ "Straight" เฉพาะ "Gay" หรือ "No males" เรื่องเด็กก็เหมือนกัน "Children present" กับ "Children not present" แล้วเว็บเอาคำตอบเหล่านั้นไปกรองผลค้นหา และเลือกที่จะส่งอีเมลแจ้งห้องว่างไปหาใครบ้าง

กฎหมายที่ถูกยกขึ้นมาก็คือ Fair Housing Act ของรัฐบาลกลาง มาตรา 3604(c) ห้ามทำให้เกิดข้อความเกี่ยวกับการขายหรือให้เช่าที่อยู่อาศัย ที่แสดงความชอบหรือการ

เลือกปฏิบัติ คำถามของคตินี้จึงไม่ได้อยู่ที่ว่าใครเป็นคนพิมพ์ถ้อยคำนั้น แต่อยู่ที่ว่าใครทำให้มันเกิดขึ้นมา

ศาลผ่าเว็บหนึ่งเว็บออกเป็นสองท่อน

ศาลอุทธรณ์เขต 9 ไม่ได้ตอบว่าเว็บนี้ได้กระทำความผิดหรือไม่ มันแยกเว็บออกเป็นส่วนๆ แล้วตอบทีละส่วน ส่วนของคำถาม ไม่ได้กระทำความผิด เหตุผลสั้นมาก — เว็บเป็นคนเขียนคำถามและเขียนตัวเลือกเอง เว็บจึงเป็น information content provider ของคำถามนั้น ศาลเทียบให้เห็นภาพว่ามันไม่ต่างจากนายหน้าที่ยกปากถามว่า "Tell me whether you're Jewish or you can find yourself another broker"

ของที่งอกออกมาจากคำตอบก็ล้มตามกันไปหมด โปรไฟล์ที่ประกอบจากคำตอบ ระบบค้นที่กรองด้วยคำตอบ และอีเมลที่ส่งตามคำตอบ ไม่ได้กระทำความผิด เส้นที่ศาลวางไว้มีถ้อยคำของมันเอง เว็บเสียเคราะห์เมื่อมัน "materially contributing to its alleged unlawfulness" — มีส่วนร่วมอย่างมีสาระสำคัญต่อความผิดกฎหมายของเนื้อหา นั้น ไม่ใช่แค่ช่วยให้เนื้อหาเกิดขึ้น เครื่องมือกลางๆ ที่คนเอาไปใช้ทำเรื่องผิดกฎหมาย ยังได้กระทำความผิดอยู่

ช่องเปล่าที่มีคำแยกว่าอยู่ข้างใน

ปลายทางของการสมัคร มีอีกหน้าหนึ่ง หน้านั้นชวนให้คุณ "เขียนสักระยะหนึ่ง ย่อหน้าบรรยายตัวเอง และบอกว่าอยากได้เพื่อนร่วมห้องแบบไหน" แล้วให้กล่องข้อความเปล่ามาหนึ่งกล่อง ไม่มีเมนู ไม่มีตัวเลือก ไม่มีใครบอกคุณว่าควรพูดถึงเรื่องอะไร

สิ่งที่คนพิมพ์ลงไป在那个กล่องนั้น แย่กว่าเมนูของเว็บอย่างเทียบกันไม่ได้ คำวินิจฉัยยกตัวอย่างจริงมาให้ดู คนที่เขียนว่าตัวเอง "[p]refer white Male roommates" คนที่

เขียนว่าผู้สมัคร "MUST be a BLACK GAY MALE" คนที่เขียนว่า "NOT looking for black muslims"

ช่องนั้นได้เกราะเต็ม

อ่านสองบรรทัดนี้ติดกันอีกรอบ เมนูที่ให้เลือกว่า "No males" เสียเกราะ ส่วนกล่องที่มีคำว่า black muslims อยู่ข้างใน ไม่เสีย เหตุผลของศาลคือเว็บไม่ได้บอกมาให้เขียนอะไรลงไป ไม่ได้ชี้แนะ ไม่ได้ออกแบบคำตอบไว้ล่วงหน้า ถ้อยคำในคำวินิจฉัยคือ "Its simple, generic prompt does not make it a developer of the information posted"

ฝ่ายโจทก์เถียงว่าคำถามเลือกปฏิบัติที่มาก่อนหน้า ทำให้คนเข้าใจว่าควรเขียนอะไรในกล่อง ศาลตอบว่าแรงส่งที่ข้ามมาจากหน้าก่อน อ่อนเกินกว่าจะถอดเกราะได้ สองหน้าอยู่ติดกัน คนกรอกคนเดียวกัน หน้าจอเดียวกัน แต่ในสายตาของกฎหมาย มันคือเว็บคนละเว็บ

เส้นที่คุณเอาไปวัดเว็บของคุณเองได้

ศาลเขียนกติกาไว้ให้เป็นประโยชน์เดียว

"If you don't encourage illegal content, or design your website to require users to input illegal content, you will be immune"

เอาไปวัดเว็บที่คุณใช้อยู่ได้เลย ถามข้อเดียวว่าถ้อยคำที่มีปัญหานั้นมาจากไหน มาจากเมนูที่เว็บเขียนขึ้นเอง หรือมาจากกล่องเปล่าที่คุณพิมพ์เข้าไป ฟอรัมสมัครงานที่บังคับให้เลือกช่วงอายุจาก dropdown อยู่คนละฝั่งของเส้นนี้กับช่อง "ข้อมูลเพิ่มเติม" ที่ผู้สมัครพิมพ์เอง ประกาศห้องเช่าที่มีปุ่มให้กดว่ารับเด็กหรือไม่รับ ก็อยู่คนละฝั่งกับประกาศที่เจ้าของห้องพิมพ์เงื่อนไขของตัวเองลงไป ทั้งที่สิ่งที่ไพล่นหน้าจอคนอ่านอาจเหมือนกันทุกตัวอักษร

และถ้าคุณอยากรู้ว่าเสียเพราะแล้วแปลว่าแพ้หรือเปล่า เว็บนี้ตอบให้แล้ว สี่ปีต่อมา ศาลเดิมตัดสินเนื้อหาคดี แล้วบอกว่ากฎหมายห้ามเลือกปฏิบัติด้านที่อยู่อาศัยไม่คลุม การเลือกคนมาอยู่ร่วมห้องกัน เว็บชนะ เสียเพราะจึงไม่ได้แปลว่าผิด มันแปลว่าต้อง ขึ้นศาลไปสู้กันจนจบ ซึ่งเป็นคนละคราคากันมาก

คำว่าแยะไม่เคยอยู่ในสมการนี้เลย ข้อความในกล่องเปล่าแยกว่า และได้เกราะมากกว่า เพราะคำถามไม่ได้มาจากเว็บ

ทำที่เอาไปใช้ได้: เวลาเจอข้อความเลือกปฏิบัติบนเว็บไหน ให้แยกก่อนว่ามันมาจาก ช่องที่ผู้ใช้พิมพ์เอง หรือมาจากตัวเลือกที่เว็บเขียนไว้ให้กด ความรับผิดชอบของเว็บเปลี่ยน ที่จุดนั้น ไม่ได้เปลี่ยนที่ความแรงของถ้อยคำ

จะพลิกคำตัดสินนี้ได้เมื่อ: ศาลอุทธรณ์เขตอื่นปฏิเสธเกณฑ์ material contribution อย่างชัดเจน หรือศาลสูงสุดวางเกณฑ์ใหม่ว่าอะไรนับเป็นการ develop เนื้อหาของคนอื่น

แหล่ง:

- Fair Housing Council of San Fernando Valley v. Roommates.com, LLC, 521 F.3d 1157 (9th Cir. 2008) (en banc) — <https://cdn.ca9.uscourts.gov/datastore/opinions/2008/04/02/0456916.pdf>
- คำวินิจฉัยฉบับเต็มแบบอ่านบนเว็บ — <https://caselaw.findlaw.com/court/us-9th-circuit/1493375.html>
- Fair Housing Council of San Fernando Valley v. Roommate.com, LLC, 666 F.3d 1216 (9th Cir. 2012) — คำตัดสินเนื้อหาคดี — <https://law.justia.com/cases/federal/appellate-courts/ca9/09-55272/09-55272-2012-02-02.html>
- 47 U.S.C. § 230(f)(3) — นิยาม information content provider — <https://www.law.cornell.edu/uscode/text/47/230>
- Fair Housing Act, 42 U.S.C. § 3604(c)

7 · นาฬิกาจับเวลาของยุโรป

มีคนกดปุ่มร้องเรียนตอนตีสาม อาจเพราะมันผิดกฎหมายจริง หรืออาจเพราะเขาเพิ่งทะเลาะกับคนโพสต์ คนที่ต้องตัดสินใจว่าอันไหนเป็นอันไหน ไม่ใช่ผู้พิพากษา แต่เป็นพนักงานกะดึกที่มีคิวค้างอีกสักร้อยเรื่อง ไม่มีสำนวน ไม่มีพยาน มีแต่ข้อความสามบรรทัดบนจอ กับเวลาที่เริ่มเดินตั้งแต่วันที่ที่คำร้องเข้ามา

แล้วเขาควรใช้เวลากับมันนานแค่ไหน

อเมริกาตอบคำถามนี้ด้วยการไม่ถามมันเลย คนกลางไม่ต้องรับผิดชอบ อีกทางคือบังคับให้อ่านทุกโพสต์ก่อนขึ้นเว็บ ซึ่งแปลว่าเว็บที่โตเกินกว่าจะอ่านไหวต้องปิดตัว ยุโรปไม่เอาทั้งสองทาง ยุโรปเลือกทางสายกลาง และราคาของทางสายกลางคือนาฬิกาจับเวลาที่เดินอยู่ข้างหลังคนกดปุ่มลบ

เกราะที่มีเงื่อนไขว่าอย่ารู้

อเมริกาให้เกราะก่อน แล้วไม่ถามอะไรอีก ยุโรปให้เหมือนกัน แต่ผูกมันไว้กับคำเดียวคือ รู้ กติกากลางตั้งแต่ปี 2000 คือ eCommerce Directive 2000/31/EC มาตรา 14 ให้ safe harbour กับคนที่รับฝากข้อมูลของคนอื่น โดยมีเงื่อนไขว่าต้องไม่มี actual knowledge ว่าของนั้นผิดกฎหมาย หรือรู้แล้วต้อง "acts expeditiously to remove or to disable access"

เกราะของคุณจึงไม่ได้หายเพราะคุณทำผิด มันหายเพราะมีคนบอกคุณ และคนที่บอกไม่ต้องเป็นศาล ไม่ต้องเป็นตำรวจ ไม่ต้องเป็นทนาย เป็นใครก็ได้ที่ส่งอีเมลมา — คนที่โกรธคุณเมื่อวาน คู่แข่งที่อยากให้รีวิวดาวเดียวอันนั้นหายไป คนที่อ่านแล้วเข้าใจผิด ทุกคนถือปลายสายไฟเส้นเดียวกันหมด กดแล้วสถานะทางกฎหมายของคุณเปลี่ยน ทั้งที่คุณยังไม่ได้ทำอะไรเลย คนขายหนังสือพิมพ์ในบทแรก ย้ายมาตั้งบนอินเทอร์เน็ตทั้งดุ้น

กฎที่ห้ามรัฐสั่งให้ไปไล่ตรวจเอง

แล้วทำไมไม่สั่งให้ตรวจทุกโพสต์ไปเลย มาตราถัดมาห้ามไว้ มาตรา 15 ห้ามรัฐสมาชิกบังคับให้ตัวกลางเฝ้าตรวจข้อมูลเป็นการทั่วไป หลักข้อนี้ชื่อ no general monitoring obligation และ Digital Services Act ที่มาแทนยกไปวางไว้ที่มาตรา 8

สองข้อนี้ประกบกันเป็นรูปเดียว รัฐสั่งให้คุณไปหาของผิดเองไม่ได้ แต่พอมีคนชี้ให้คุณต้องรีบ ผลที่ออกมาคือระบบที่ไม่มีใครเฝ้าดูอะไรจนกว่าจะมีคนบ่น แล้วทุกอย่างต้องเสร็จภายในเวลาที่นับเป็นชั่วโมง ปุ่มรายงานใต้โพสต์ที่คุณเลื่อนผ่านทุกวันจึงไม่ใช่กล่องรับความเห็น มันคือสิ่งที่กดแล้วนาฬิกาเริ่มเดิน

เยอรมนีเป็นคนใส่เข็มวินาทีเข้าไป

คำว่า "รีบ" ไม่มีหน่วย เยอรมนีใส่หน่วยให้เป็นประเทศแรก กฎหมายชื่อ NetzDG ผ่านสภาเดือนมิถุนายน 2017 บังคับเต็มรูปมกราคม 2018 จับเครือข่ายสังคมที่มีผู้ใช้ในเยอรมนีเกินสองล้านคน ของที่ผิดกฎหมายอย่างชัดแจ้ง ลบใน 24 ชั่วโมง ของที่ผิดแบบอื่น ใน 7 วัน ค่าปรับสูงสุดในตัวบทคือ 50 ล้านยูโร

ห้าสิบล้านยูโรไม่ได้อยู่ตรงนั้นเพื่อถูกจ่าย มันอยู่ตรงนั้นเพื่อถูกอ่าน ลองคิดต้นทุนสองทางในหัวพนักงานคนนั้นดู ลบของที่ไม่ผิด ได้คนโพสต์โกรธหนึ่งคน ซึ่งจะเขียนมาอุทธรณ์หรือไม่เขียนก็ได้ และไม่มีมาตราไหนปรับเขาสักยูโรจากการลบผิด ปล่อยของผิดไว้เกินเวลา ได้ค่าปรับที่ต้องรายงานผู้ถือหุ้น เขาไม่ได้เลือกระหว่างถูกกับผิด เขาเลือกระหว่างความเสี่ยงที่มีพาดานกับความเสี่ยงที่ไม่มี ไม่ต้องมีใครเจตนาเซ็นเซอร์ใคร เลขสองตัวนี้ทำงานของมันเอง

โพสต์ที่หายไปโดยไม่มีใครบอกว่าทำไม — และคุณเคยเจมาแล้ว — ไม่จำเป็นต้องหายเพราะมีใครตัดสินว่ามันผิด ในระบบที่เดินด้วยนาฬิกาเรือนนี้ มันหายได้เพราะไม่มีใครมีเวลาพอจะตัดสินว่ามันไม่ผิด

รายงานสองฉบับที่ไม่เข้ากันเลย

ตัวเลขชุดแรกอ่านแล้วไม่เข้าใจ ครึ่งปีแรกของ 2018 YouTube รับคำร้องตาม NetzDG 214,827 เรื่อง ลบหรือบล็อก 27% ช่วงเดียวกัน Facebook รับ 886 เรื่อง ครอบครัว 1,704 ชิ้น ลบไป 362 ประเทศเดียวกัน ครึ่งปีเดียวกัน ห่างกันเป็นร้อยเท่า

ไม่ใช่เพราะใครยืนยันว่า Facebook คัดคำร้องผ่านกติกาสุมชนของตัวเองก่อน ของที่ผิดกติกาตัวเองถูกลบทั่วโลกและไม่ถูกนับในรายงาน เหลือเข้ารายงานเฉพาะของที่ผิดกฎหมายเยอรมันล้วนๆ ของอาจหายเท่าเดิมหรือมากกว่าเดิมก็ได้ แต่มันหายผ่านประตูคนละบาน และมีประตูเดียวที่ต้องนับ

นาฬิกาไม่ได้ทำให้ลบมากขึ้นเสมอไป มันย้ายการลบไปไว้ในช่องที่ไม่ต้องรายงานใคร

ค่าปรับก้อนแรกยืนยันข้อเดียวกัน กรกฎาคม 2019 หน่วยงานยุติธรรมกลางของเยอรมนีปรับ Facebook 2 ล้านยูโร ไม่ใช่เพราะปล่อยของผิดไว้ แต่เพราะรายงานไม่ครบ กฎหมายที่เขียนมาเพื่อไล่ของผิดออกจากเน็ต ออกใบสั่งใบแรกให้กับแบบฟอร์ม

ของที่หายไปแล้ว มีกี่ชิ้นที่ไม่ผิด

ตรงนี้ยังไม่มีคำตอบที่ทุกฝ่ายรับ ทีมจาก HTWK Leipzig ประเมินปี 2021 ว่า NetzDG แทบไม่มีผลกับที่วัดได้ และบอกว่า over-removal ไม่ใช่แค่การคาดเดาอีกต่อไป แต่ไม่มีตัวเลขชี้ขาด อีกฝั่ง งานปี 2024 ที่ดูข้อมูล Facebook ไม่พบหลักฐานหนักแน่นว่ามี overblocking

ตัวเลขที่ตรงที่สุดมาจากการคนละชิ้น กลางปี 2023 ทีมวิจัยตามดูคอมเมนต์ในเพจ และช่องใหญ่ที่สุดของฝรั่งเศส เยอรมนี สวีเดน ประเทศละ 20 แห่ง เป็นเวลาสองสัปดาห์ แล้วให้นักกฎหมายอ่านของที่หายไป 87.5% ถึง 99.7% ของคอมเมนต์ที่ถูกลบ เป็นข้อความที่ถูกกฎหมาย เยอรมนีสูงสุด — 99.7% บน Facebook

อ่านข้อจำกัดพร้อมตัวเลขด้วย งานนี้วัดการลบทั้งหมด ไม่ได้แยกว่าชิ้นไหนหายเพราะกฎหมาย ชิ้นไหนหายเพราะกติกาแพลตฟอร์ม ตัวเลขนี้จึงไม่ได้บอกว่านาฬิกาเรือน

นั้นลบของถูกกฎหมายไปเท่าไร สิ่งที่มีนัยบอคือในช่องคอมเมนต์ที่คุณพิมพ์อยู่ทุกวัน กองของที่หายไปกับกองของที่ผิดกฎหมาย ไม่ใช่กองเดียวกัน

สิ่งที่ยุโรปเติมเข้าไปทีหลัง

ยุโรปไม่ได้เร่งนาฬิกา Digital Services Act มีผลบังคับ 16 พฤศจิกายน 2022 ใช้เต็มรูป 17 กุมภาพันธ์ 2024 ค่าปรับสูงสุด 6% ของรายได้ทั่วโลก NetzDG ถูกยกเลิกในจันทะนั้น

สิ่งที่มันเติมคือของที่คนถูกลบไม่เคยมี มาตรา 17 บังคับให้บอกเหตุผล — ข้อความที่หายไปเจียบๆ ต้องมาพร้อมคำอธิบายว่าหายไปเพราะอะไร มาตรา 20 บังคับให้มีช่องอุทธรณ์ และห้ามชี้ขาดด้วยระบบอัตโนมัติล้วนๆ แปลว่าคำอุทธรณ์ของคุณต้องผ่านตาคนจริงๆ ก่อนถูกตอบกลับ ส่วนมาตรา 23 สั่งให้ระงับคนที่ยิงคำร้องมั่วซ้ำๆ ด้วย

ข้อสุดท้ายคือการยอมรับเจียบๆ ว่าปุ่มร้องเรียนเป็นอาวุธได้

ยุโรปจึงไม่ได้ปิดโจทย์ มันเปลี่ยนคำถาม จาก "คุณลบทันไหม" เป็น "คนที่ถูกลบผิดได้ อะไรคืน" คำถามแรกวัดด้วยนาฬิกา คำถามที่สองยังไม่มีใครวางตัวเลขลงบนโต๊ะ

ทำที่เอาไปใช้ได้: เวลาอ่านกฎหมายที่บังคับให้ลบ หาสองอย่างก่อนอย่างอื่น — นาฬิกาเดินที่ช้าโหม่ง และคนที่ถูกลบผิดมีทางกลับมาไหม ถ้ามีแต่ข้อแรก กฎหมายนั้นวัดความเร็ว ไม่ได้วัดความถูก

จะพลิกคำตัดสินนี้ได้เมื่อ: มีงานที่แยกได้ว่าการลบขึ้นโทษเกิดจากกรอบเวลาตามกฎหมาย ขึ้นโทษเกิดจากกติกาของแพลตฟอร์มเอง แล้วพบว่าสัดส่วนของที่ถูกกฎหมายในกลุ่มแรกไม่สูงกว่ากลุ่มหลัง หรือมีรายงานภายใต้ DSA ที่แสดงอัตราการคืนเนื้อหาหลังอุทธรณ์สูงพอจะหักล้างภาพนี้

แหล่ง:

- Directive 2000/31/EC (eCommerce Directive) มาตรา 14 และ 15, 2000 — <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2000/31/oj/eng>
- Regulation (EU) 2022/2065 (Digital Services Act) มาตรา 6, 8, 16, 17, 20, 23, 2022 — <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj/eng>
- Netzwerkdurchsetzungsgesetz (NetzDG), 2017 — กรอบเวลาและค่าปรับ — https://en.wikipedia.org/wiki/Network_Enforcement_Act
- ARTICLE 19, "Germany: The Act to Improve Enforcement of the Law in Social Networks", 2017 — <https://www.article19.org/wp-content/uploads/2017/09/170901-Legal-Analysis-German-NetzDG-Act.pdf>
- Google Transparency Report, "Removals under the Network Enforcement Law" — <https://transparencysreport.google.com/netzdg>
- Facebook NetzDG Transparency Report, กรกฎาคม 2018 — https://about.fb.com/wp-content/uploads/2018/07/facebook_netzdg_july_2018_english-1.pdf
- IRIS Merlin, "[DE] Federal Office for Justice fines Facebook", 2019 — <https://merlin.obs.coe.int/article/8646>
- Liesching M และคณะ, Das NetzDG in der praktischen Anwendung, 2021 — <https://library.oapen.org/handle/20.500.12657/48794>
- "Evaluating the regulation of social media: An empirical study of the German NetzDG and Facebook", Telecommunications Policy, 2024 — <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0308596124000168>
- The Future of Free Speech, "Preventing 'Torrents of Hate' or Stifling Free Expression Online?", 2023 — <https://futurefreespeech.org/preventing-torrents-of-hate-or-stifling-free-expression-online/>
- Bayerisches Landesportal, "Aus für das deutsche NetzDG", 2024 — <https://www.bayern.de/kampf-gegen-hass-und-hetze-aus-fuer-das-deutsche-netzdg-ab-17-februar-2024-gilt-der-europaeische-digital-services-act-bundesrat-stimmt-fuer-vorschlaege-aus-bayern-eisenreich-kritisiert/>

8 • ลบก่อน ถามทีหลัง

อีเมลฉบับหนึ่งเข้ามาถึงคุณดูแลเว็บบอร์ดตอนเย็นวันศุกร์ บอกว่ามีข้อความหนึ่งในเว็บของเขาผิดกฎหมาย เขาไม่ได้เขียนข้อความนั้น ไม่รู้จักคนเขียน และเว็บนั้นเขาทำเป็นงานอดิเรกมาสิบปี ไม่มีฝ่ายกฎหมาย ไม่มีใครให้โทรถาม และเย็นวันศุกร์ก็ไม่ใช่เวลาที่ทนายคนไหนรับสาย

ตั้งแต่วินาทีที่เขาอ่านจบ เขาไม่ใช่คนที่ไม่รู้อีกต่อไป

สิ่งที่รอเขาอยู่ในกฎหมายไทยไม่ใช่ค่าเสียหายที่คำนวณเป็นตัวเลขได้ และไม่ใช่ค่าปรับที่จ่ายแล้วจบอย่างนาฬิกาของยุโรปในบทก่อน มันคือโทษอาญาก่อนเดียวกับคนที่เขียนข้อความนั้นเอง เมื่อความเสี่ยงของการไม่ลบคือคุก ไม่ใช่ค่าเสียหาย สิ่งที่มีเหตุผลที่สุดสำหรับคนกลางคือลบทุกอย่างที่มีคนร้องเรียน

ตัวบทที่วางคนกลางไว้คนละด้าน

กฎหมายไทยไม่มีคำว่าเกราะอยู่ในนั้นเลย พ.ร.บ.ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2560 มาตรา 15 วรรคหนึ่ง เขียนไว้ว่า

> ผู้ให้บริการผู้ใดให้ความร่วมมือ ยินยอม หรือรู้เห็นเป็นใจให้มีการกระทำความผิดตามมาตรา ๑๔ ในระบบคอมพิวเตอร์ที่อยู่ในความควบคุมของตน ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๑๔

คำที่แบกน้ำหนักทั้งมาตราคือ **รู้เห็นเป็นใจ** และโทษที่ยกมาวางบนตัวกลางคือโทษก่อนเดียวกับคนโพสต์ ตามมาตรา 14 คือจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ตัวบทไม่ได้แยกว่าคนกลางคนนั้นเป็นบริษัทที่มีฝ่ายกฎหมายทั้งชั้น หรือเป็นคนคนเดียวที่เปิดเพจไว้คุยเรื่องกล้อง

เทียบกับบทที่ 4 แล้วภาพกลับด้านชัดมาก อเมริกาห้ามปฏิบัติต่อคุณเสมือนเป็นผู้พูดไทยบอกว่าถ้าคุณรู้เห็นเป็นใจ คุณรับโทษเท่าผู้พูด

ประตุที่กฎหมายเปิดไว้ให้ และสิ่งที่ต้องเดินผ่าน

กฎหมายไม่ได้ปิดทางออกทั้งหมด วรรคสองสั่งให้รัฐมนตรีออกประกาศ กำหนดว่า ต้องแจ้งเตือนอย่างไร ระบุอย่างไร และนำข้อมูลออกจากระบบอย่างไร วรรคสาม บอกว่าผู้ให้บริการที่พิสูจน์ได้ว่าทำตามประกาศนั้น ไม่ต้องรับโทษ

ประตูปานนี้จึงเปิดด้วยการลบ ไม่ได้เปิดด้วยการชี้แจง ประกาศฉบับวันที่ 26 ตุลาคม 2565 ให้ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตและโซเชียลมีเดียลบข้อมูลที่เป็นความผิดตาม พ.ร.บ. นี้ ภายใน 24 ชั่วโมงหลังมีบุคคลทั่วไปร้องเรียน และตัดขั้นตอนการโต้แย้งออก ตามที่ iLaw สรุปไว้ สังเกตคำว่าบุคคลทั่วไปให้ตี คนที่เริ่มจับเวลาไม่ต้องเป็นผู้เสียหาย ไม่ต้องเป็นเจ้าของหน้าที่ ไม่ต้องยื่นอะไรต่อศาล เป็นใครก็ได้ที่กรอกฟอร์มเป็น

กรอบเวลาที่แยกตามประเภทความผิด ยืนยันไม่ได้ แหล่งที่ค้นเจอขัดกันเอง บางแหล่งบอกสามวัน บางแหล่งไล่เป็น 24 ชั่วโมง สามวัน เจ็ดวัน และไม่ตรงกันว่าเป็น ของประกาศฉบับไหน เล่มนี้ไม่ได้เปิดราชกิจจานุเบกษาในรอบนี้ จึงไม่พิมพ์ตัวเลขที่ยังไม่ได้ตรวจ

เลขสองตัวในหัวคนที่ต้องกดปุ่ม

ทีนี้ลองนั่งลงในเก้าอี้ตัวนั้น คุณดูแลกลุ่มซื้อขายของมือสอง หรือเพจรีวิวร้านอาหาร หรือเว็บบอร์ดที่คุณตั้งไว้เองตั้งแต่สมัยเรียน มีคนร้องเรียนโพสต์หนึ่งเข้ามา คุณเปิดอ่านแล้วก็ยังไม่แน่ใจว่ามันผิดกฎหมาย หรือแค่แรงและน่าเกลียด

ถ้าคุณลบ ต้นทุนคือคนโพสต์คนหนึ่งโกรธ เขาแทบไม่มีทางฟ้องคุณจากการที่คุณลบของเขา อย่างมากคือออกจากกลุ่มไปพร้อมกับคำคุณไว้สักโพสต์ ถ้าคุณไม่ลบ คุณต้องตัดสินใจว่าข้อความนั้นผิดกฎหมายไหม แล้วเอาคำตัดสินของตัวเองไปวางเป็นเดิมพันในคดีอาญา — คำตัดสินที่คุณทำตอนสี่ทุ่ม บนมือถือ ระหว่างรอข้าวสุก

ความไม่สมมาตรขนาดนี้ไม่ต้องการคนเลวสักคนเดียว มันทำงานได้ดีที่สุดกับคนที่
ระมัดระวัง

และสังเกตว่ามันแรงกว่านาฬิกาของยุโรปหนึ่งชั้น ยุโรปเอาเงินมาค้า ไทยเอาอิสรภาพ
มาค้า ค่าปรับหารลงไปในงบประมาณของบริษัทได้ แต่คดีอาญารับกับใครไม่ได้ มัน
ลงไปที่คนคนเดียวที่ซื้ออยู่บนทะเลเบียน คนที่ถูกกลบก่อนเป็นกลุ่มแรกจึงไม่ใช่คนที่ผิด
จริง แต่คือคนที่มีคนอยากให้เจียบ และไม่มีใครในห่วงโซ่นี้ได้ประโยชน์จากการเถียง
แทนเขา

สามระบบ วางเดิมพันไว้คนละที่

ความต่างทั้งหมดสรุปได้ในสามบรรทัด

|| สหรัฐ | EU | ไทย |

|---|---|---|---|

| ตัวกลางรับผิดชอบ | ไม่ เกือบสมบูรณ์ | มีเงื่อนไข — รับผิดเมื่อรู้แล้วไม่ลบ | ได้ ถ้าให้
ความร่วมมือ ยินยอม หรือรู้เห็นเป็นใจ |

| แจ้งแล้วไม่ลบ | ยังไม่ผิด | เสียเคราะห์ เข้าสู่ notice-and-action | เสียโทษอาญาเท่า
ผู้กระทำ |

| สิ่งที่เรามาค้า | ค่าทนาย | ค่าปรับ | อิสรภาพ |

แถวล่างสุดคือแถวที่เปลี่ยนพฤติกรรม สองระบบแรกทำให้การลบเป็นทางที่ถูกกว่า
ระบบที่สามทำให้การไม่ลบแทบไม่เหลือเป็นทางเลือก

สิ่งที่บ่นนี้ยังไม่ได้อ่าน

ความมั่นใจของบ่นนี้มีพาดาน เล่มนี้อ่านตัวบทกับแหล่งทุติยภูมิ ไม่ได้เปิดคำพิพากษาไทยที่ตีความมาตรา 15 สักฉบับ ข้อที่ยังไม่รู้จึงเป็นข้อสำคัญที่สุด คือศาลตีความคำว่า "รู้เห็นเป็นใจ" แคบแค่ไหน ถ้าแคบมาก แรงกดดันจริงเบากว่าที่ตัวบทชวนให้คิด

และไทยไม่มีรายงานความโปร่งใสแบบที่บ่นก่อนใช้ได้ เราจึงไม่รู้ว่ามีคำร้องกี่เรื่อง ถูกกลับกี่เรื่อง คนที่ถูกกลับไม่มีตัวเลขไว้ชี้ คนที่กลับก็ไม่มีตัวเลขไว้ชี้แจง การไม่มีรายงาน ไม่ใช่หลักฐานว่าไม่มีการกลับ

ประโยชน์ของคนอเมริกัน ที่พูดถึงบ้านเรา

ย้อนกลับไปข้อเถียงในบทที่ 5 ฝ่ายที่ขอให้เก็บเกราะไว้บอกว่า ถอดมันออกแล้วสิ่งที่ได้คือเซ็นเซอร์มากขึ้น ไม่ใช่ความจริงมากขึ้น เพราะการลบมีต้นทุนเกือบศูนย์ การสู้มีต้นทุนเป็นล้าน

ฟังดูเหมือนการทำนาย จนกระทั่งคุณรู้ว่าประเทศที่รันระบบนั้นอยู่จริงทุกวัน เขาไม่ได้พูดจากทฤษฎี เขากำลังอธิบายบ้านของเรา คนไทยจึงอ่านข้อถกเถียงเรื่อง Section 230 ได้เปรียบหนึ่งข้อ คำถามที่เขาเถียงกันว่าจะเกิดอะไรขึ้น เราตอบได้จากประสบการณ์ เขามีแบบจำลอง เรามีของจริง

เล่มนี้ไม่ใช่ทนายความ และไม่มีบรรทัดไหนในบ่นนี้เป็นคำแนะนำทางกฎหมาย

ท่าที่เอาไปใช้ได้: ก่อนถามว่ากฎหมายห้ามอะไร ให้ถามก่อนว่ามันเอาอะไรมาค้า ถ้าสิ่งที่ค้าอยู่คือโทษอาญา พฤติกรรมที่จะได้จริงคือลบก่อน ไม่ว่าตัวบทจะเขียนถ้อยคำสวยแค่ไหน

จะพลิกคำตัดสินนี้ได้เมื่อ: มีคำพิพากษาไทยชุดหนึ่งที่ตีความ "รู้เห็นเป็นใจ" แคบจนต้องพิสูจน์เจตนาพร้อมจริงๆ หรือมีรายงานความโปร่งใสของผู้ให้บริการในไทยที่แสดงว่าคำร้องจำนวนมากถูกปฏิเสธ ไม่ใช่ถูกลบ

แหล่ง:

- พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 มาตรา 14 และ 15 — [https://en.wikisource.org/wiki/Translation:Computer_Crimes_Act_\(No._2\)_2017](https://en.wikisource.org/wiki/Translation:Computer_Crimes_Act_(No._2)_2017)
- ดัชนีมาตรา 5-17/1 ฉบับรวม — สถาบันนิติธรรมาลัย — <https://www.drthawip.com/computerlaw/004>
- iLaw, "ประกาศกระทรวงดิจิทัลฯ ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตต้องลบเนื้อหาผิดกฎหมายภายใน 24 ชั่วโมง ตัดขั้นตอนการโต้แย้ง", 2565 — <https://www.ilaw.or.th/articles/5525>
- ประกาศกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เรื่อง ขั้นตอนการแจ้งเตือนฯ พ.ศ. 2560 (ยังไม่ได้เปิดอ่านในรอบนี้) — <https://ictlawcenter.etda.or.th/laws/detail/no-de-notification-process-2560>
- iLaw, "พ.ร.บ.คอมพิวเตอร์ฯ มาตรา 14(1) ยาแรงผิดขนานสำหรับการหมิ่นประมาทออนไลน์" (อัครา โทษ) — <https://www.ilaw.or.th/articles/8839>
- ARTICLE 19, "Thailand: Computer Crime Act — Legal Analysis", 2017 — <https://www.article19.org/data/files/medialibrary/38615/Analysis-Thailand-Computer-Crime-Act-31-Jan-17.pdf>
- Asia Centre, "Thailand Computer Crime Act: Restricting Digital Rights, Silencing Online Critics" — https://asiacentre.org/wp-content/uploads/Thailand-Computer-Crime-Act_Restricting-Digital-Rights-Silencing-Online-Critics.pdf

9 . ครั้งเดียวที่อเมริกาถอดเกราะออกจริง

คืนหนึ่งในเดือนมีนาคม เว็บไซต์ใหญ่เว็บหนึ่งลบหมวดทั้งหมดออกจากหน้าแรก ไม่ใช่ลบประกาศที่มีปัญหาทีละอัน ไม่ใช่จ้างคนตรวจเพิ่ม ไม่ใช่ตั้งกติกาใหม่ให้เข้มข้น — ทั้งหมดหายไป พร้อมกับทุกอย่างที่เคยอยู่ในนั้น ไม่มีคดี ไม่มีหมายศาล ไม่มีใครถูกจับกฎหมายที่ทำให้มันหาย ยังไม่ถูกลงนามด้วยซ้ำ

ที่ผ่านมาข้อเถียงเรื่องเกราะของคนกลางเป็นการเถียงกันว่าจะเกิดอะไรขึ้นถ้าถอดมันออก ครั้งนี้ไม่ต้องเถียง เพราะมีคนถอดให้ดูแล้วหนึ่งรัฐ อเมริกาเจาะเกราะหนึ่งรัฐเพื่อไล่จับคนค้ายาเสพติด สิ่งที่แพลตฟอร์มทำไม่ใช่การไล่จับ แต่คือปิดทั้งหมด

รัฐที่เจาะลงไปตรงไหน

เกราะไม่ได้ถูกถอด มันถูกเจาะรูเดียว กฎหมายชื่อ FOSTA-SESTA ลงนามวันที่ 11 เมษายน 2018 เป็นกฎหมายมหาชนเลขที่ 115-164 และเป็นการแก้ไข Section 230 ที่ผ่านสำเร็จครั้งเดียวในสามสิบปี สิ่งที่มีนัยสำคัญสองอย่าง เดิมช้อยกเว้นเข้าไปใน §230 (e) ให้คดีค้ายาเสพติดเพื่อการค้าประเวณีไม่ได้เกราะ และสร้างความผิดอาญาใหม่ไว้ที่ 18 U.S.C. §2421A

รูเดียว ขอบเขตแคบ เขียนมาอย่างตั้งใจ ถ้าคุณเป็นคนร่างกฎหมายฉบับนี้ คุณมีเหตุผลทุกข้อที่จะคิดว่าผลของมันจะแคบตามที่เขียนไว้ แล้วสิ่งที่เกิดขึ้นจริง ไม่ได้อยู่ในรูที่คุณเพิ่งอ่านเลย

ลำดับวันที่ที่เปลี่ยนการตีความทั้งหมด

เรียงสับรหัสนี้ตามวัน แล้วคุณจะเห็นเอง วุฒิสภาผ่านร่าง 21 มีนาคม 2018 ด้วยคะแนน 97 ต่อ 2 · Craigslist ปิดหมวด personals วันที่ 22 ถึง 23 มีนาคม · เจ้าหน้าที่รัฐบาลกลางยึด Backpage วันที่ 6 เมษายน · ประธานาธิบดีลงนาม 11 เมษายน

Backpage ถูกยึดก่อนกฎหมายมีผลห้าวัน แปลว่ามันไม่ได้ล้มเพราะ FOSTA มันล้มด้วยกฎหมายที่มีอยู่ก่อนแล้ว และใครก็ตามที่ยก Backpage ขึ้นมาเป็นผลงานของกฎหมายฉบับนี้ กำลังเรียงลำดับผิด ส่วน Craigslist ปิดหมวดก่อนกฎหมายถูกลงนามเช่นกัน — วันรุ่งขึ้นหลังวุฒิสภาโหวต ก่อนมีคำวินิจฉัยของศาลสัปดาห์ ก่อนมีคดีแรก ก่อนจะมีอะไรให้ล้นนอกจากตัวหนังสือที่เพิ่งผ่านสภาไปเมื่อวาน

สิ่งที่ทำให้หมวดหนึ่งหายไป จึงไม่ใช่ตัวบท แต่คือความเสี่ยงที่กำลังจะมี กฎหมายทำงานก่อนวันที่มันมีผลบังคับ

ประโยคที่บริษัทหนึ่งเขียนไว้ตอนปิดประตู

ประกาศของ Craigslist สั้นมาก

> Any tool or service can be misused. We can't take such risk without jeopardizing all our other services, so we are regretfully taking craigslist personals offline. Hopefully we can bring them back some day.

คำที่ต้องอ่านคือคำว่า risk บริษัทไม่ได้บอกว่าหมวดนั้นผิดกฎหมาย มันบอกว่ามันแบกความเสี่ยงไม่ไหว และคุณจะไม่เจอคำไหนเลยในประโยคนั้นที่พูดถึงการช่วยใครหรือการไล่จับใคร

ถ้าคุณเคยเห็นบริการที่ใช้ยู่ปิดพีเจอร์ทั้งทั้งอัน — ช่องคอมเมนต์ใต้ข่าวที่วันหนึ่งก็หายไปทั้งช่อง กล่องข้อความที่ถูกปิดโดยไม่มีใครอธิบาย ห้องแชทที่ประกาศว่าจะไม่เปิดอีก — คุณเคยอ่านประโยคตรงนี้มาแล้ว มันไม่เคยบอกว่าของที่ปิดไปนั้นไม่ดี มันบอกว่าดูแลต่อไม่ไหว

กฎหมายถูกใช้จริงกี่ครั้ง

สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินของสหรัฐไปนับให้ รายงาน GAO-21-385 เดือนมิถุนายน 2021 บอกว่า ถึงเดือนมีนาคม 2021 กระทรวงยุติธรรมฟ้องภายใต้ความผิดใหม่ที่ FOSTA สร้างขึ้นไปหนึ่งคดี ไม่มีการขอค่าสินไหมทดแทนทางอาญา และไม่มีค่าเสียหายทางแพ่งที่ถูกตัดสินให้ เหตุผลที่อัยการให้กับ GAO คือกฎหมายยังใหม่ และกฎหมายฉบับอื่นใช้ได้ผลอยู่แล้ว

หนึ่งคดีในสามปี เทียบกับหมวดหมู่ที่หายไปภายในสองวัน

สัดส่วนนั้นคือสิ่งที่บ่งชี้ให้คุณเห็น กฎหมายฉบับนี้เปลี่ยนพฤติกรรมของแพลตฟอร์มได้แทบจะทันที และเปลี่ยนพฤติกรรมของอัยการได้แทบไม่เลย มันทำงานหนักที่สุดในช่วงที่ยังไม่มีใครหยิบมันขึ้นมาใช้

สองฝั่งที่ถือหลักฐานคนละชั้น

ทั้งสองฝั่งมีของจริงอยู่ในมือ และเล่มนี้พิมพ์ทั้งคู่ ฝั่งที่บอกว่าคนเสี่ยงขึ้น ถือผลสำรวจปี 2020 ในวารสาร Anti-Trafficking Review ออกแบบและเก็บโดยคนทำงานบริการทางเพศเอง ผู้ตอบออนไลน์ 98 คน รีมถนนอีก 38 คน รายงานว่ารายได้ ความปลอดภัย ชุมชนที่พึ่งได้ และสุขภาพ แย่ลงหลังหมวดพวกนั้นหายไป ตัวอย่างเล็ก และเป็นกลุ่มที่เลือกเข้ามาเอง คุณต้องอ่านข้อจำกัดนี้พร้อมกับผล

หลักฐานที่แข็งแกร่งมาจากการทดลองธรรมชาติคนละอัน งานในวารสาร Journal of Human Resources ใช้จังหวัดที่ Craigslist ทயอยเปิดหมวด erotic services ที่ละเมือง แล้ววัดว่าเมืองที่เปิดแล้วต่างจากเมืองที่ยังไม่เปิดอย่างไร ผลคืออัตราการฆาตกรรมหญิงลดลงราว 12 ถึง 18% และคดีข่มขืนลดลง 7 ถึง 9% งานชิ้นนั้นไม่ได้วัด FOSTA แต่วัดกลไกเดียวกัน คือการมีที่ให้คัดกรองลูกค้าก่อนเจอตัว

ฝั่งที่บอกว่ามันจำเป็น ก็รายงานของอนุกรรมการวิสามัญ ลงวันที่ 10 มกราคม 2017 สอบสวนสองปี และพบว่า Backpage ไม่ได้แค่รับฝากประกาศ มันแค่ประกาศเอง ตัดคำอย่าง Lolita, Little Girl และ Amber Alert ออก แล้วสอนลูกค้าว่าจะโพสต์ให้ผ่านได้อย่างไร ข้อนั้นไม่ใช่การเถียงเรื่องเกราะ มันคือเส้นแบ่งของบทที่ 6 เป๊ะๆ เว็บไซต์ใส่คำในปาก ไม่ใช่เว็บไซต์ให้ช่องว่าง

บทเรียนที่ใหญ่กว่ากฎหมายฉบับนี้

หลักฐานที่ควรมี ยังไม่มีใครเก็บ ร่างกฎหมายที่สั่งให้ศึกษาผลกระทบของ FOSTA ถูกเสนอซ้ำหลายสมัยประชุมและไม่เคยผ่าน เดือนธันวาคม 2024 วุฒิสมาชิกคนหนึ่งยังต้องเขียนจดหมายทวงเรื่องเดิม เราจึงเถียงกันด้วยงานตัวอย่างเล็กๆ ต่อไป ทั้งที่เป็นการทดลองระดับประเทศที่เกิดขึ้นแล้วจริงๆ

แต่สิ่งที่ไม่ต้องรอผลศึกษา คือรูปร่างของสิ่งที่แพลตฟอร์มทำ เมื่อคุณถอดเกราะออกบางส่วน มันไม่ดูแลให้ดีขึ้น เพราะนั่นแพง มันปิดทั้งหมด เพราะลบแล้วแทบไม่เสียอะไรเลย การดูแลให้ดีขึ้นแปลว่าต้องจ้างคน ต้องเขียนกติกา ต้องตัดสินรายกรณีไป ทุกวันจนกว่าจะเลิกกิจการ ส่วนการปิดทั้งหมดใช้เวลาบ่ายเดียวและจบ คนดูแลกลุ่มที่ปิดห้องซื้อขายทิ้งเพราะตามอ่านไม่ไหว กำลังคิดเลขข้อเดียวกับบริษัทที่มีนายทังชั้น

และหมวดที่ถูกปิดก่อนเสมอ คือหมวดที่คนใช้นั้นมีเสียงน้อยที่สุด

ท่าที่เอาไปใช้ได้: เวลาใครเสนอให้เพิ่มความรับผิดชอบให้คนกลาง ให้ถามข้อเดียว — ถ้าเขาทำตาม เขาจะต้องลงทุนเพิ่ม หรือแค่ปิดของบางอย่างทิ้ง ถ้าคำตอบคือปิดทิ้งมากกว่า นั่นคือสิ่งที่จะเกิดขึ้นจริง

จะพลิกคำตัดสินนี้ได้เมื่อ: มีการศึกษาระดับชาติที่ตามคนกลุ่มเดิมก่อนและหลังปี 2018 แล้วพบว่าความปลอดภัยไม่ได้แย่ลง หรือมีการฟ้องคดีภายใต้ FOSTA เพิ่มขึ้นจนถึงระดับที่บอกได้ว่ากฎหมายถูกใช้ไล่จับจริง ไม่ใช่ถูกใช้เป็นเหตุให้ปิดหมวด

แหล่ง:

- FOSTA-SESTA, Public Law 115-164, 2018 — <https://en.wikipedia.org/wiki/FOSTA-SESTA>
- Georgetown Law Technology Review, "FOSTA/SESTA Becomes Law Despite Strong Opposition", 2018 — <https://georgetownlawtechreview.org/fostasesta-becomes-law-despite-strong-opposition/GLTR-04-2018/>
- NPR, "Craigslisr Shut Down Personals Section After Congress Passes Bill On Trafficking", 23 มีนาคม 2018 — <https://npr.org/sections/thetwo-way/2018/03/23/596460672/craigslisr-shuts-down-personals-section-after-congress-passes-bill-on-traffickin>
- U.S. GAO, Sex Trafficking: Online Platforms and Federal Prosecutions, GAO-21-385, 2021 — <https://www.gao.gov/assets/gao-21-385.pdf>
- Blunt D, Wolf A, "Erased: The impact of FOSTA-SESTA and the removal of Backpage on sex workers", Anti-Trafficking Review ฉบับที่ 14, 2020 — <https://www.antitraffickingreview.org/index.php/atjournal/article/view/448>
- Hacking//Hustling, Erased (รายงานฉบับชุมชน), 2020 — https://hackinghustling.org/wp-content/uploads/2020/02/Erased_Updated.pdf
- Cunningham S, DeAngelo G, Tripp J, "Did Craigslist's Erotic Services Reduce Female Homicide and Rape?", Journal of Human Resources 59(1):280 — <https://jhr.uwpress.org/content/59/1/280/tab-figures-data>
- U.S. Senate Permanent Subcommittee on Investigations, Backpage.com's Knowing Facilitation of Online Sex Trafficking, 10 มกราคม 2017 — <https://www.hsgac.senate.gov/wp-content/uploads/imo/media/doc/Backpage%20Report%202017.01.10%20FINAL.pdf>
- SAFE SEX Workers Study Act, S.5567 (สภษุคที่ 118) — <https://www.congress.gov/bill/118th-congress/senate-bill/5567/all-info>
- จดหมายของวุฒิสมาชิก Elizabeth Warren ถึง HHS และ DOJ, 17 ธันวาคม 2024 — https://www.warren.senate.gov/imo/media/doc/warren_letter_to_hhs_doj_re_safe_sex_workers_study_act.pdf

10 · วันที่ฟีดกลายเป็นคำพูดของแพลตฟอร์ม

คุณไม่ได้ค้นหาคลิปนั้น มันมาเอง

วางโทรศัพท์ของคุณไว้ข้างโทรศัพท์ของเพื่อนที่นั่งอยู่ข้างกัน เปิดแอปเดียวกัน เลื่อนลงพร้อมกันสิบครั้ง แล้วนับดูว่าซ้ำกันกี่ชิ้น ตามปกติคือไม่ซ้ำเลยสักชิ้น มีคนเลือกของพวกเขาให้คุณทีละอัน และคนคนนั้นไม่ใช่คุณ

ถ้ามีคนเลือก คนนั้นกำลังพูดอยู่หรือเปล่า คำถามข้อนี้มีคำตอบแล้ว และคำตอบย้อนกลับมาเล่นงานฝ่ายที่ขอมันเอง — แพลตฟอร์มขณะคิดด้วยประโยชน์ว่าฟีดคือคำพูดของเรา แล้วอีกศาลหยิบประโยชน์เดียวกันมาถอดเกราะของเขาออก

คำที่แบกกฎหมายทั้งฉบับ คือคำว่าของคนอื่น

เกราะคุ้มครองข้อความของ **คนอื่น** ถ้าเป็นของแพลตฟอร์มเอง เกราะหายทันที ตอนยี่สิบหกคำนั้นถูกเขียน เงื่อนไขข้อนี้ไม่มีใครต้องเถียงกัน เพราะหน้าเว็บเรียงตามเวลา ใครโพสต์ทีหลังอยู่บนสุด เครื่องไม่ได้เลือกอะไรเลย มันแค่ดูนาฬิกา

วันนี้เครื่องดูอย่างอื่น มันดูว่านิ้วคุณหยุดตรงไหน หยุดนานแค่ไหน คลิปไหนที่คุณดูจนจบ คลิปไหนที่คุณปิดทิ้งตั้งแต่วินาทีแรก แล้วเลือกของชิ้นถัดไปให้ คุณดูคลิปเรื่องลดน้ำหนักค้างไว้สามวินาทีตอนบ่าย พอถึงกลางคืนทั้งหน้าจอเป็นเรื่องลดน้ำหนัก ไม่มีใครบอกคุณว่าจะทำแบบนี้ และไม่มีใครต้องบอก เพราะนั่นคือสิ่งที่เครื่องถูกสร้างขึ้นมาทำ

คำถามทางกฎหมายจึงเปลี่ยนไปเจียบๆ จากที่ถามว่าคุณเก็บข้อความของคนอื่นไว้ไหม มาเป็นว่าคุณเลือกยัดอันไหนใส่หน้าจอ และถ้าเครื่องเป็นคนเลือก มันยังเป็นของคนอื่นอยู่หรือเปล่า

คำตอบแรก และคำถามที่ถูกวางกลับที่เดิม

ศาลตอบครั้งแรกว่ายังเป็นของคนอื่น ครอบครัวเหยื่อเหตุก่อการร้ายฟ้องแพลตฟอร์มแห่งหนึ่ง ว่าอัลกอริทึมพาคนไปเจอเนื้อหาของกลุ่มติดอาวุธ ศาลอุทธรณ์ยกฟ้อง ว่าการจัดเรียงและแนะนำคือหน้าที่บรรณาธิการ และเหตุผลนั้นไม่อ่อนเลย บรรณาธิการเลือกว่าข่าวไหนขึ้นหน้าหนึ่ง แต่ไม่มีใครบอกว่าเขาเขียนข่าวนั้นเอง

แต่ผู้พิพากษา Katzmann ยังไว้สามสิบห้าหน้า ว่าระบบพวกนี้ถูกออกแบบให้ดันคนไปหาสิ่งที่เขาเห็นด้วยอยู่แล้ว และมันทำได้ดีเกินไป ความเห็นแย้งไม่ผูกพันใคร มันแค่รออยู่

สี่ปีต่อมาคำถามนี้ขึ้นถึงชั้นสูงสุด สิ่งที่ได้กลับมาคือคำพิพากษาสามหน้า ที่ไม่แตะเกราะเลยสักบรรทัด ศาลหยิบคดีคู่แฝดที่ตัดสินวันเดียวกันมาตอบแทน ว่าคำฟ้องไม่ครบองค์ประกอบมาแต่ต้น เมื่อคำฟ้องไม่ครบ ก็ไม่ต้องตอบเรื่องอัลกอริทึม

ผมอยากให้คุณสังเกตว่าเกิดอะไรขึ้นจริงๆ ไม่มีใครแพ้ ไม่มีใครชนะ คำถามถูกยกขึ้นแล้ววางกลับที่เดิม

ชัยชนะที่กลายเป็นคำสารภาพในสองเดือน

ปีต่อมาพวกเขาไปเถียงเรื่องอื่น แล้วชนะ สองรัฐออกกฎหมายห้ามแพลตฟอร์มแบนบัญชีตามความเห็นทางการเมือง สมาคมของแพลตฟอร์มฟ้องว่าขัดรัฐธรรมนูญ ข้อโต้แย้งของเขามีประโยชน์เดียวเป็นแกน — การคัดเลือกและจัดเรียงฟีดคือการแสดงออกของเรา รัฐจะมาสั่งให้จัดใหม่ไม่ได้

ศาลสูงสุดรับตรรกะนั้น การเลือก จัดอันดับ ดันขึ้น กดลง หรือบล็อกเนื้อหาของผู้ใช้คือการแสดงออกที่ First Amendment คุ่มครอง แม้ทำผ่านอัลกอริทึม ต้องพูดให้ตรง ตัวคำพิพากษาคือการย้อนสำนวนกลับไปให้ศาลล่างทำการบ้านใหม่ ไม่ใช่ชัยชนะเด็ดขาด แต่เหตุผลที่ศาลเขียนไว้ระหว่างทาง คือสิ่งที่แพลตฟอร์มรอมายี่สิบปี

สองเดือนถัดมา ประโยคนั้นย้อนกลับมาหาเขา

เด็กหญิงอายุสิบขวบคนหนึ่งเสียชีวิต คลิปที่พาเธอไปถึงตรงนั้นไม่ได้มาจากการค้นหาของเธอ มันขึ้นเองบนหน้าฟีด แม่ของเธอฟ้องเจ้าของแอป แล้วแพ็คเกจขึ้นต้นด้วยเหตุผลเดิม คือเกราะ

ศาลอุทธรณ์ไม่ได้เขียนกฎใหม่ เขาแค่หยิบประโยคที่แพลตฟอร์มเพิ่งพูดเอง มาวางต่อกับตัวบท ถ้าฟีดที่คุณจัดคือการแสดงออกของคุณ ฟีดนั้นก็เป็นอย่างคุณ ไม่ใช่ของคนอื่น และเกราะคุ้มครองเฉพาะของคนอื่น เกราะจึงหลุดตรงนั้น TikTok ขอให้ศาลทั้งคณะทบทวน ศาลปฏิเสธ บริษัทขอขยายเวลายื่นต่อศาลสูงสุด ได้รับอนุญาต แล้วไม่ยื่น คำพิพากษาลงบับนั้นจึงผูกพันสามรัฐ โดยไม่เคยผ่านศาลสูงสุดเลย

แล้วศาลอื่นคิดตรงกันไหม

ไม่ตรงกันเลย ต้นปีถัดมา ศาลอุทธรณ์อีกเขตหนึ่งตัดสินคดีที่ญาติเหยื่อเหตุกราดยิงในโบสถ์ฟ้องว่าอัลกอริทึมบ่มเพาะมือปืน ศาลยกฟ้อง ว่าการจัดเนื้อหาเป็นหน้าที่บรรณาธิการ ศาลสูงสุดไม่รับคดีนั้นไว้ กลางปีเดียวกัน ศาลอุทธรณ์ของรัฐนิวยอร์กตัดสินคดีจากเหตุกราดยิงในซูเปอร์มาร์เก็ต ด้วยเสียงสามต่อสอง ว่าเกราะยังคลุมอัลกอริทึมแนะนำเนื้อหา ผลชั้นสูงสุดของรัฐยังไม่ปรากฏตอนที่บทนี้เขียน

ถ้านับหัวก็สองต่อหนึ่ง แต่การนับหัวไม่ใช่ประเด็น ประเด็นคือทุกศาลมองข้อเท็จจริงชุดเดียวกัน แล้วได้คำตอบคนละข้าง เพราะยี่สิบหกคำนั้นไม่ได้เขียนมาตอบคำถามนี้

ราคาของการอยากได้ทั้งสองอย่าง

เกราะสองอันนี้กันคนละคน อันแรกกัน รัฐ ออกไป ห้ามรัฐบาลสั่งว่าฟีดต้องจัดอย่างไร อันที่สองกัน เอกชน ออกไป ห้ามคนที่เสียหายฟ้องเรียกค่าเสียหาย แพลตฟอร์มถืออันแรกด้วยประโยคว่าฟีดคือคำพูดของเรา และถืออันที่สองด้วยประโยคว่าเนื้อหาเป็นของคนอื่น

คุณเคยได้ยินทั้งสองประโยคนี้อะไรแล้ว ในเวอร์ชันที่ไม่ต้องขึ้นศาล วันที่โพสต์ของคุณหายไปโดยไม่มีใครบอกว่าทำไม แล้วคุณไปถาม คำตอบคือบ้านเขา กติกาเขา เขาเลือกได้ว่าอะไรจะอยู่บนหน้าจอ แต่วันที่มีคนเสียหายจากโพสต์หนึ่งแล้วฟ้อง คำตอบเปลี่ยนเป็นว่าเขาไม่ได้เขียน ผู้ใช้เป็นคนเขียน สองคำตอบนี้มาจากบริษัทเดียวกัน บางทีในเดือนเดียวกัน

สองประโยคนี้อยู่ด้วยกันไม่ได้

ยิ่งคุณยืนยันว่าอัลกอริทึมคือการแสดงออกของคุณเพื่อกันรัฐ คุณยิ่งสารภาพว่ามันไม่ใช่ของคนอื่น แล้วเกราะที่กันเอกชนก็ละลายตามคำสารภาพนั้น First Amendment กับ Section 230 จึงเดินสวนทางกัน ได้อันหนึ่งแน่นขึ้น อีกอันบางลงเสมอ คนเขียนยี่สิบหกคำนั้นไม่มีทางเห็นกับดักนี้ ปีที่เขาเขียน เนื้อหาถูกเรียงด้วยนาฬิกา ไม่ใช่ด้วยเครื่องที่รู้จักผู้อ่านทีละคน

ได้อย่างเสียอย่าง และเลือกทั้งสองไม่ได้

ท่าที่เอาไปใช้ได้: เวลาใครอ้างสิทธิ์อะไรเพื่อกันคนหนึ่งออกไป ให้ถามต่อทันทีว่าคำอ้างนั้นทำให้เขาสารภาพอะไรไปพร้อมกัน ข้อต่อสู้ที่ชนะในคดีหนึ่ง มักเป็นคำรับสารภาพในอีกคดีหนึ่ง

จะพลิกคำตัดสินนี้ได้เมื่อ: ศาลสูงสุดรับคดีเรื่องอัลกอริทึมไว้แล้วตัดสินว่าเกราะยังคลุมเต็ม — ความย้อนแย้งในบทนี้จะเหลือแค่มุมมองของศาลเขตเดียว · หรือ ศาลอุทธรณ์เขตอื่นรับตรรกะของเขต 3 ไปใช้ — บทนี้ต้องเขียนใหม่ในทางกลับกัน · บทนี้พลิกง่ายที่สุดในเล่ม เพราะไม่มีคดีไหนในนี้จบจริง

แหล่ง:

- Force v. Facebook, Inc., 934 F.3d 53 (2d Cir. 2019) — ความเห็นแย้งของ Katzmann, C.J. — <https://www.courtlistener.com/opinion/4644216/force-v-facebook-inc/>
- Gonzalez v. Google LLC, No. 21-1333 (U.S. 18 พ.ค. 2023) — per curiam สามหน้า ไม่วินิจฉัย Section 230 — https://www.supremecourt.gov/opinions/22pdf/21-1333_6j7a.pdf

- *Moody v. NetChoice, LLC*, No. 22-277 (U.S. 1 ก.ค. 2024) — คำพิพากษาเป็นการย้อนสำนวน แต่เหตุผลรับรองดุลพินิจบรรณาธิการของแพลตฟอร์ม — https://www.supremecourt.gov/opinions/23pdf/22-277_d18f.pdf
- *Anderson v. TikTok, Inc.*, No. 22-3061 (3d Cir. 27 ส.ค. 2024) — คำร้องขอให้ทั้งคณะทบทวนถูกยกเมื่อ 23 ต.ค. 2024 — <https://www2.ca3.uscourts.gov/opinarch/223061p.pdf>
- *TikTok, Inc. v. Anderson*, No. 24A681 (U.S.) — สารบบคำร้องขยายเวลา ตรวจ 18 ก.ย. 2026 ยังไม่มีคำร้องขอให้รับคดีไว้พิจารณา — <https://www.supremecourt.gov/docket/docketfiles/html/public/24A681.html>
- *M.P. v. Meta Platforms Inc.*, No. 23-1880, 127 F.4th 516 (4th Cir. 4 ก.พ. 2025), cert. denied — <https://www.ca4.uscourts.gov/opinions/231880.P.pdf>
- *Patterson v. Meta Platforms, Inc.*, 2025 NY Slip Op 04447 (App. Div. 4th Dep't 28 ก.ค. 2025) — เสียง 3 ต่อ 2 — https://nycourts.gov/reporter/3dseries/2025/2025_04447.htm

11 • เลิกฟ้องคำพูด แล้วไปฟ้องเครื่อง

ทนายกลุ่มหนึ่งยอมแพ้ แล้วเปลี่ยนคำถามแทน

สิ่งที่พวกเขาจับคือมูมฟ้องหนึ่งองศา — ทนายเลิกฟ้องเรื่องสิ่งที่คนอื่นพูด แล้วหันไปฟ้องเรื่องเครื่องที่เลือกกว่าคุณจะได้เห็นอะไร

หนึ่งองศาที่เปลี่ยนคดีทั้งกอง

เกราะเขียนไว้ว่าคุ้มครองเนื้อหา ไม่ได้เขียนว่าคุ้มครองการออกแบบ คำฟ้องแบบเก่าเริ่มด้วยประโยคว่าโพสต์นี้ทำลูกผมตาย จำเลยชี้ไปที่ยี่สิบหกคำนั้น คดีจบตั้งแต่หน้าแรก แพ้แบบนี้ซ้ำมาสิบกว่าปี

คำฟ้องแบบใหม่ไม่พูดถึงโพสต์ไหนเลย มันพูดถึง infinite scroll ที่ไม่มีกั้นถึง streak ที่ลึงโทษคุณถ้าหยุด และการแจ้งเตือนที่ยิงเข้ามาตอนตีสอง ข้อกล่าวหาคือ **design defect** — ของชิ้นนี้ถูกออกแบบมาให้คนวางไม่ลง และคนออกแบบรู้ตัวว่าทำอะไรอยู่

อ่านสามอย่างนั้นอีกรอบซ้ำๆ คุณเลื่อนฟีดก่อนนอน เหยหน้าอีกทีสองชั่วโมงหายไป ลูกคุณเปิดแอปทุกวันเพราะกลัวตัวเลขข้างชื่อจะกลับไปเป็นศูนย์ โทรศัพท์สว่างตอนตีสอง คุณก็หยิบมันขึ้นมา นั่นคือเย็นวันหนึ่งของคุณ พิมพ์ลงในคำฟ้อง

คำฟ้องแบบนี้ไม่ต้องใช้เนื้อหาของใครเลย ต่อให้ทุกคลิปในเครื่องเป็นคลิปแมว ข้อกล่าวหาที่เหมือนเดิมทุกตัวอักษร

ปีที่ศาลตอบสองครั้ง

อัยการรัฐแมสซาชูเซตส์ฟ้อง Meta สืบข้อ โทษที่สุดสองข้อคือออกแบบ Instagram ให้เกาะจุดอ่อนทางพัฒนาการของเด็ก และแถลงต่อสาธารณะว่าแพลตฟอร์มปลอดภัย

ทั้งที่รู้อยู่ Meta ยกเกราะขึ้นสู้ตามปกติ เดือนเมษายนปีนี้ ศาลสูงสุดของรัฐตัดสิน
เอกฉันท์ว่าเกราะไม่คลุม เพราะความเสียหายที่ถูกกล่าวหาจากการออกแบบและ
ค่าแถลงของ Meta เอง ไม่ใช่จากข้อความของผู้ใช้คนไหน

นี่เป็นครั้งแรกที่ศาลสูงสุดของรัฐหนึ่งเดินเรื่องนี้จนสุดชั้นอุทธรณ์แล้วตอบแบบนี้ แต่
ต้องพูดให้ครบ มันไม่ได้บอกว่า Meta ผิด มันบอกว่าคดีเดินต่อไปได้ คนละเรื่องกัน

เดือนมีนาคมปีนี้ ที่ศาลชั้นต้นในลอสแอนเจลิส คณะลูกขุนปรึกษากันเกือบสี่สัปดาห์
ชั่วโมงตลอดเก้าวัน แล้วตอบว่า Meta กับ YouTube ประมาทในการออกแบบและ
ดำเนินการแพลตฟอร์ม ค่าเสียหายสามล้านดอลลาร์ Meta เจ็ดสิบล้านดอลลาร์
YouTube สามสิบล้าน บวกค่าเสียหายเชิงลงโทษอีกสามล้าน

ตัวเงินไม่ใช่ประเด็น คำถามที่คณะลูกขุนได้รับต่างหาก เขาไม่ได้ถูกถามว่าโพสต์ไหน
ทำร้ายเด็กคนนี้ เขาถูกถามว่าเครื่องนี้ถูกออกแบบมาอย่างประมาทหรือเปล่า และคำ
ถามแบบนั้นเดินผ่านเกราะไปได้ทั้งดุ้น ส่วนคดีชุดใหญ่ในศาลกลางที่รอมานานปี
จำเลยทุกรายทยอยยอมความก่อนคดีตัวอย่างคดีแรกจะขึ้นศาลกลางปีนี้ จนไม่เหลือ
อะไรให้คณะลูกขุนตัดสิน

ชนะได้เหมือนเดิม แค่ช้าลงมาก

ฝ่ายที่อยากเก็บเกราะไว้บอกว่าคุณค่าของมันอยู่ที่ความเร็ว ยกฟ้องได้ตั้งแต่นำแรก
ไม่ต้องสู้ห้าปี ไม่ต้องจ่ายค่าทนายหลักล้าน เว็บบอร์ดเล็กๆ รอดเพราะข้อนี้ ไม่ใช่
เพราะผลของคำพิพากษา ถ้าคุณดูแลกลุ่มที่มีสมาชิกไม่กี่พันคน นั่นคือความต่าง
ระหว่างอยู่ต่อกับปิดกลุ่มทิ้ง

เดือนสิงหาคมปีนี้ ศาลอุทธรณ์เขต 9 ตัดสินว่าเกราะนี้เป็น **ข้อต่อสู้** เรื่องความรับผิดชอบ
ไม่ใช่ **ความคุ้มกัน** จากการถูกฟ้อง จำเลยจึงอุทธรณ์ทันทีที่ศาลชั้นต้นปฏิเสธเกราะไม่
ได้อีกแล้ว ต้องเดินคดีจนจบก่อน แพลตฟอร์มยังชนะด้วยเกราะได้เหมือนเดิม แค่ช้า
ลงมาก และความช้าคือสิ่งที่ฝ่ายนั้นกลัว ไม่ใช่การแพ้กคดี

ถ้าเครื่องเป็นคนเขียนข้อความนั่นเอง

ตรงนี้กฎหมายหมดคำตอบ เพราะคุ้มครองข้อความของคนอื่น แต่ chatbot ไม่ได้ส่งต่อข้อความของใคร มันประกอบขึ้นใหม่ตอนที่คุณพิมพ์ ประโยคที่ตอบคำถามคุณเมื่อวานไม่เคยมีอยู่บนโลกก่อนคุณกดส่ง ไม่มีผู้ใช้คนไหนโพสต์มันไว้ให้ คำว่าคนอื่นจึงไม่มีที่ยืนในสมการนี้ และเพราะอาจไม่คลุม output ของ LLM แม้แต่น้อย

หลายครอบครัวที่สูญเสียลูกฟ้องบริษัทผู้ให้บริการ คดีถูกรวบเป็นกระบวนการเดียวที่ศาลรัฐแคลิฟอร์เนียเมื่อต้นปี และถึงวันนี้ยังไม่มีคำวินิจฉัยเรื่องเพราะสัปดาห์ ที่คือคำสั่งของศาลกลางแห่งหนึ่งเมื่อปีก่อน ปฏิเสธข้อต่อสู้ของบริษัท chatbot ว่า output ของมันคือคำพูดที่ First Amendment คุ้มครอง ผู้พิพากษาเขียนว่าเธอยังไม่พร้อมจะถือว่าสิ่งที่โมเดลพ่นออกมาเป็นคำพูด

นี่คือกับดักในบทที่แล้วกลับหัว คราวนี้บริษัทอยากได้คำว่าคำพูด แล้วศาลไม่ให้

ระเบิดเวลาที่ตึงไว้ในสภา

ไม่มีร่างฉบับไหนผ่าน สามฉบับที่ยังมีชีวิตอยู่ในสภาชุดนี้เหมือนกันหมด ไม่แก้เนื้อหา สักคำ แต่ตั้งเวลาให้กฎหมายตายเอง สองปีหลังประกาศใช้ หรือสิ้นปีนี้ แล้วแต่ฉบับ ฉบับล่าสุดเข้าสภากลางเมื่อสัปดาห์ก่อน ยาวหกหน้า เนื้อหาคือคำว่ายกเลิก ไม่มีระบบใหม่มารองรับ

ฝ่ายเสนอบอกว่าเส้นตายจะลากบริษัทใหญ่มานั่งโต๊ะเจรจา เขาไม่ได้อยากให้กฎหมายตาย เขาอยากได้อำนาจต่อรอง ฝ่ายค้านบอกว่าถ้าเจรจาไม่จบทันเส้นตาย กฎหมายก็ตายจริงโดยไม่มีอะไรมาแทน ทั้งสองพรรคเห็นตรงกันว่าปัญหา แต่เห็นตรงข้ามกันว่าปัญหาคืออะไร ฝ่ายหนึ่งบอกหลบน้อยไป อีกฝ่ายบอกหลบมากไป คำว่ายกเลิกแปลได้ทั้งสองแบบ จึงโหวตร่วมกันได้

ของที่สองฝ่ายถือนักพอกัน ฝ่ายอยากยกเลิกชี้ว่าคำตัดสินปีนี้ยอมให้คดีเรื่องการออกแบบเดินต่อ แปลว่าเกราะกว้างเกินจำเป็นมาสามสิบปี ฝ่ายอยากเก็บชี้ว่าการทดลองจริงครั้งเดียวที่เรามี ครั้งที่อเมริกาถอดเกราะออก แพลตฟอร์มไม่ได้ดูแลดีขึ้น

มันปิดทั้งหมดทั้ง ภาคที่แล้วพิมพ์ตัวเลขไว้ครบแล้ว และคนที่ตายก่อนคือเว็บบอร์ดที่มีสมาชิกสามพันคน ไม่ใช่บริษัทที่จ้างนายทั้งสำนักได้

ผมไม่คิดว่าฝ่ายไหนกำลังโกหก ทั้งสองฝ่ายถือของจริงคนละชิ้น

ทางแยกที่ไม่เคยถูกปิด

การยกเลิกเกราะไม่ได้สร้างหน้าที่ต้องดูแลขึ้นมา มันพาเรากลับไปยืนที่ทางแยกเดิม ทางแยกที่บทแรกของเล่มนี้เล่าไว้ — ไม่ทำอะไรเลย หรือลบทุกอย่างที่มีคนบน ทางแรกได้เว็บที่เต็มไปด้วยของที่ไม่มีใครอยากให้ลูกเห็น ทางที่สองได้เว็บที่คนเสียงดังที่สุดตัดสินใจแทนทุกคน

สามสิบปีก่อน มีคนเห็นทางแยกนั้นแล้วเขียนยี่สิบหกคำเพื่อพาเราออกจากมัน คำถามที่บทนี้ตอบไม่ได้ และผมคิดว่าตอนนี้ยังไม่มีใครตอบได้ คือยี่สิบหกคำนั้นยังพาเราออกจากทางแยกอยู่ไหม เมื่อสิ่งที่ยืนอยู่ตรงกลางไม่ใช่คนที่ถือข้อความของคนอื่นอีกแล้ว แต่เป็นเครื่องที่ตัดสินใจแทนคุณวันละหลายร้อยครั้งว่าคุณจะได้เห็นอะไร ตอนนี้คำถามนั้นอยู่ในมือผู้พิพากษาไม่กี่สิบคน ในคดีที่ยังไม่มีคำตัดสิน

และคุณก็ใช้เครื่องนั้นอยู่ ระหว่างที่รอ

หาที่เอาไปใช้ได้: เวลามีคนเสนอให้ยกเลิกกฎอะไรสักข้อ ให้ถามข้อเดียวคือจะเอาอะไรมาแทน ถ้าคำตอบคือยังไม่มี สิ่งที่เขา กำลังเสนอไม่ใช่ทางออก แต่คือการกลับไปยังปัญหาที่กฎข้อนั้นถูกเขียนขึ้นมาแก้

จะพลิกคำตัดสินนี้ได้เมื่อ: คำตัดสินทุกฉบับในบทนี้เป็นชั้นก่อนมีคำพิพากษาถึงที่สุด บทนี้พลิกเมื่อคำตัดสินของรัฐแมสซาชูเซตส์ถูกกลับในชั้นต่อไป · หรือคำตัดสินของศาลอุทธรณ์เขต 9 เรื่องข้อต่อสู้กับความคุ้มกันถูกกลับ · หรือคำพิพากษาของคณะลูกขุนที่ลอสแอนเจลิสถูกยกในชั้นอุทธรณ์ · หรือมีศาลใดตัดสินว่า output ของ LLM ได้เกราะ — ข้อสุดท้ายจะล้มทั้งหัวข้อเรื่อง AI ในบทนี้

แหล่ง:

- Commonwealth v. Meta Platforms, Inc., SJC-13747 (Mass. 10 เม.ย. 2026) — เอกฉันทน์ ยืนตามคำสั่งไม่ยกฟ้อง — <https://law.justia.com/cases/massachusetts/supreme-court/2026/sjc-13747.html>
- K.G.M. v. Meta et al. — คำพิพากษาคณะลูกขุน ศาลชั้นต้นเทศมณฑลลอสมแอนเจลีส์ 25 มี.ค. 2026 — <https://www.nbcnews.com/tech/tech-news/verdict-reached-landmark-social-media-addiction-trial-rcna263421>
- In re Social Media Adolescent Addiction/Personal Injury Products Liability Litigation, MDL 3047 (N.D. Cal., Gonzalez Rogers, J.) — <https://verusllc.com/articles/case-management/social-media-addiction-litigation-timeline/>
- คำสั่งศาลอุทธรณ์เขต 9 วันที่ 10 ส.ค. 2026 — Section 230 เป็นข้อต่อสู้ไม่ใช่ความคุ้มกันจากการถูกฟ้อง — <https://www.eff.org/deeplinks/2026/08/ninth-circuit-ruling-will-force-online-platforms-host-user-speech-fight-lengthy>
- Garcia v. Character Technologies, Inc. (M.D. Fla. พ.ค. 2025) — ศาลไม่รับข้อต่อสู้ว่า output ของ LLM เป็นคำพูดที่ได้รับความคุ้มครอง — <https://www.fire.org/cases/garcia-v-character-technologies-inc>
- Raine v. OpenAI, CGC-25-628528 (San Francisco Sup. Ct., ยื่น 26 ส.ค. 2025) รวมเป็น In re ChatGPT Product Liability Cases, JCCP No. 5431 (ก.พ. 2026) — ยังไม่มีคำวินิจฉัยเรื่อง Section 230 — <https://lawsuitinformer.com/raine-v-openai-lawsuit>
- S. 3546 Sunset Section 230 Act (Durbin, Graham; 17 ธ.ค. 2025) — ค้างในกรรมาธิการ — <https://www.congress.gov/bill/119th-congress/senate-bill/3546>
- H.R. 6746 Sunset To Reform Section 230 Act (Hageman; 16 ธ.ค. 2025) — ค้างในกรรมาธิการ — <https://www.congress.gov/bill/119th-congress/house-bill/6746/text>
- H.R. 10332 Sunset Section 230 Act (DeSaulnier, Patronis; 10 ก.ย. 2026) — ค้างในกรรมาธิการ — <https://www.govinfo.gov/app/details/BILLS-119hr10332ih>
- Section 230 Immunity and Generative Artificial Intelligence, Congressional Research Service LSB11097 — <https://www.congress.gov/crs-product/LSB11097>

หมายเหตุความมั่นใจ

เล่มนี้เดินเนื้อหาสะอาด ไม่มีเชิงอรรถคั่นทุกบรรทัด เครื่องมือทั้งหมดมารวมกันตรงนี้แทน — ข้ออ้างที่แบกน้ำหนักทุกข้อ พร้อมความมั่นใจของมัน และเหตุผลว่าทำไมถึงเท่านั้น ข้อที่อ่อน เขียนว่าอ่อน

| ข้ออ้าง | บท | ความมั่นใจ |

|---|---|---|

| Emmens v Pottle วางหลัก innocent dissemination และ Vizetelly ทำให้
ห้องสมุดแพ้เพราะมองข้ามคำแจ้ง | 01 | ~80% — อ่านจากสรุปคำพิพากษาและ
ตำรารอง ไม่ได้เปิดรายงานคดีฉบับเต็มของศาลอังกฤษ |

| กติกา "แจ้งแล้วต้องลบ" เป็นลูกหลานของเงื่อนไขข้อสองใน Vizetelly | 01 | ~70%
— เป็นการลากเส้นเชิงแนวคิด ไม่ใช่สายพันธุ์ทางกฎหมายที่ศาลไหนประกาศ |

| Cubby v. CompuServe จัดฟอรัมที่ไม่คัดกรองเป็น distributor และยกฟ้อง | 02 |
~95% — อ่านคำพิพากษฉบับเต็ม |

| Stratton Oakmont ทำให้ Prodigy เป็น publisher เพราะคัดกรอง | 03 | ~90% —
อ่านคำสั่งฉบับเต็ม ส่วนตัวเลขค่าเสียหายและการถอนฟ้องมาจากแหล่งทุติยภูมิ |

| บริษัทที่ชนะคดีนั้นถูกพิสูจน์ภายหลังว่าฉ้อโกงจริง | 03 | ~95% — NASD ขับออกปี
1996 คำรับสารภาพปี 1999 |

| §230 คือส่วนที่รอดจาก CDA หลัง Reno v. ACLU | 04 | ~97% — ตัวบทและคำ
พิพากษาศาลสูงสุดฉบับเต็ม |

| ไม่มีคำว่า neutral อยู่ในตัวบท §230 วรรคใดเลย | 04 | ~97% — ตรวจตัวบทเต็ม
ทั้งมาตรา |

| Zeran ตัด distributor liability ทีเดียว แม้แจ้งแล้ว | 05 | ~95% — อ่านคำ
พิพากษฉบับเต็ม |

| ศาลอ่าน (c)(1) กว้างจนคลุมการลบ ทำให้เงื่อนไข good faith ใน (c)(2) แทบไม่ถูก
ใช้ | 05 | ~85% — Barnes v. Yahoo! หนุนข้อแรก ส่วน "แทบไม่ถูกใช้" เป็นการอ่าน
แนวคำพิพากษาโดยรวม ไม่ใช่การนับคดี |

| Roommates เสียเพราะเฉพาะส่วนที่เว็บเขียนคำถามเอง | 06 | ~95% — คำ
พิพากษา en banc ฉบับเต็ม |

| สืบต่อมาเว็บชนะคดีในเนื้อหา — เสียเคราะห์ไม่เท่ากับผิด | 06 | ~90% |

| eCommerce Directive ม.14/15 และ DSA วางระบบ conditional immunity | 07 | ~95% — ตั๋วบทจาก EUR-Lex |

| NetzDG ตั้งกรอบเวลา 24 ชั่วโมงพร้อมค่าปรับสูง และถูกยกเลิกกฎหมาย 2024 | 07 | ~85% — แหล่งราชการเยอรมันและองค์กรวิเคราะห์ ไม่ได้อ่านตั๋วบทเยอรมัน ต้นฉบับ |

| NetzDG ทำให้เกิด over-removal หรือไม่ — ยังไม่มีข้อยุติ | 07 | ~50% ทั้งสองทิศทาง — ARTICLE 19 และ Liesching ชี้ว่ามี งานปี 2024 ใน Telecommunications Policy ที่ดูข้อมูล Facebook ไม่พบหลักฐานหนักแน่น เล่มนี้พิมพ์ทั้งสองฝั่งและไม่ตัดสิน |

| พ.ร.บ.คอมพิวเตอร์ฯ ม.15 วางความรับผิดทางอาญาไว้กับผู้ให้บริการที่ให้ความร่วมมือ ยินยอม หรือรู้เห็นเป็นใจ | 08 | ~85% — ตั๋วบทจากแหล่งรวบรวมทฤษฎี ไม่ได้เปิดราชกิจจานุเบกษา |

| กรอบเวลาที่แน่นอนในประกาศกระทรวงตามมาตรา 15 วรรคสอง | 08 | ยืนยันไม่ได้ — แหล่งที่ค้นเจอขัดกันเอง เล่มนี้จึงไม่พิมพ์ตัวเลข และบอกไว้ในเนื้อหา |

| แรงจูงใจแบบโทษอาญาผลักดันให้ลบก่อนถามที่หลัง | 08 | ~75% — เป็นการอนุมานจากโครงสร้างแรงจูงใจ ไม่มีข้อมูลการลบของไทยให้วัด และการไม่มีรายงานไม่ใช่หลักฐานว่าไม่มีการลบ |

| GAO รายงานว่ามีการฟ้องภายใต้ FOSTA เพียงคดีเดียวในสามปี | 09 | ~90% — GAO-21-385 |

| Craigslist ปิดหมวด personals 23 มีนาคม 2018 | 09 | ~95% — NPR รายงานวันต่อวัน |

| Backpage ถูกยึดก่อนกฎหมายมีผล — กฎหมายทำงานก่อนวันบังคับใช้ | 09 | ~90% |

| ผลของ FOSTA ต่อความปลอดภัยของ sex worker | 09 | ~60% — งานสำรวจชุมชนมีตัวอย่างเล็กและเป็นกลุ่มที่เลือกเข้ามาเอง ส่วนงาน Craigslist erotic services ไม่ได้วัด FOSTA ร่างกฎหมายที่สั่งให้ศึกษาผลกระทบไม่เคยผ่าน หลักฐานที่ควรมี ยังไม่มีใครเก็บ |

| Moody (2024) ถือว่าการจัดฟีดเป็นการแสดงออกที่ First Amendment คุ่มครอง | 10 | ~95% |

| Anderson v. TikTok ใช้ตรกระนั้นถอดเกราะ §230 ออก | 10 | ~95% — คำพิพากษาเขต 3 ฉบับเต็ม |

| ศาลอื่นยังไปคนละทาง เกิด circuit split จริง | 10 | ~90% — เขต 4 ใน M.P. v. Meta และ Patterson (NY App Div เสียง 3 ต่อ 2) |

| แนว design defect เดินได้ในศาลระดับรัฐและกลาง ปี 2025–2026 | 11 | ~85% — Mass SJC เอกฉันท์ เมษายน 2026 · MDL 3047 · คำสั่งเขต 9 สิงหาคม 2026 |

| ศาลไม่รับข้อต่อสู้ว่า output ของ LLM เป็นเนื้อหาของ "คนอื่น" | 11 | ~85% — Garcia v. Character Technologies เป็นคำสั่งขั้นต้น ยังไม่มีศาลอุทธรณ์ชี้ |

| ร่าง sunset สามฉบับยังค้างในกรรมาธิการ ไม่มีฉบับใดผ่าน | 11 | ~90% — **สถานะ 18 กันยายน 2026** เท่านั้น ข้อนี้หมดอายุเร็วที่สุดในเล่ม |

| แกนของเล่ม — เพิ่มความรับผิดชอบให้คนกลาง แล้วสิ่งที่ได้คือการลบที่มากขึ้น ไม่ใช่การดูแลที่ดีขึ้น | ทั้งเล่ม | ~75% — เป็นการสังเคราะห์จากสามระบบ ไม่ใช่ผลการวัดขึ้นเดียว หลักฐานที่หนักที่สุดคือ FOSTA และมันก็เป็นหลักฐานที่ยังเถียงกันอยู่ |

สิ่งที่ตั้งใจไม่ใช่

DMCA §512 กับลิขสิทธิ์ — §230 ไม่เคยคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา ลิขสิทธิ์เดินอยู่บนระบบคนละระบบ ที่มี notice-and-takedown เป็นทางการ มี counter-notice มีบทลงโทษการแจ้งเท็จ และมีประวัติการใช้ในทางที่ผิดเป็นของตัวเอง มันใหญ่พอจะเป็นหนังสืออีกเล่ม และการยึดมันลงมาครั้งบจะให้ภาพที่ผิดมากกว่าไม่ใช่

โมเดลที่ตัวกลางมีหน้าที่ตรวจตราเชิงรุก — จีนเป็นตัวอย่างที่ชัดที่สุดของอีกปลายหนึ่งของเส้น คือระบบที่ไม่ได้รอให้ใครแจ้ง แต่กำหนดให้แพลตฟอร์มตรวจก่อน เล่มนี้ไม่มีแหล่งที่ตรวจได้ในระดับที่จะพิมพ์ออกมาให้คุณตรวจซ้ำได้ จึงไม่พิมพ์

คดีไทยรายคดี — บทที่ 8 อธิบายกลไกและแรงจูงใจ ไม่ได้ตรวจสอบสำนวน การยกคดีที่ระบุตัวบุคคลได้ต้องอ่านคำพิพากษาลงบับเต็มก่อน ซึ่งเล่มนี้ไม่ได้ทำ และการเล่าคดีจากข่าวคือสิ่งที่เล่มนี้วิจารณ์คนอื่นไว้เองในบทที่ 3

คำแนะนำว่าแอดมินเพจหรือเจ้าของเว็บควรทำอะไร — นี่เป็นหนังสือว่าด้วยกลไก ไม่ใช่ทำนายความ บทที่ 8 พูดไว้ตรงๆ แล้วหนึ่งครั้ง และไม่ถอนคำนั้นตรงนี้ ถ้าคุณกำลังถือหนังสือแจ้งอยู่ในมือจริงๆ สิ่งที่คุณต้องการคือคนที่อ่านสำนวนของคุณได้ ไม่ใช่เล่มนี้

กฎหมายหมิ่นประมาทของไทยโดยรวม — เล่มนี้ตามรอยความรับผิดชอบ คนกลางข้ามสามระบบ ไม่ได้ตามรอยความรับผิดชอบ คนพูด ในระบบใดระบบหนึ่ง สองเรื่องนี้เกี่ยวพันกันจริง แต่เป็นคนละเส้น และการเดินสองเส้นพร้อมกันคือวิธีที่แน่นอนที่สุดที่จะเดินทั้งสองเส้นไม่จบ